

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΑ' • ΤΕΥΧΟΣ 10 • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2005

Ἀφιέρωμα
στήν Ποιμαντική Διακονία
τῆς Ἐκκλησίας μας

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247

Διεύθυνση Διαδικτύου της Έκκλησίας
<http://www.ecclesia.gr>
Ηλεκτρονική διεύθυνση :
e-mail: contact@ecclesia.gr
e-mail «Έφημερίον»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

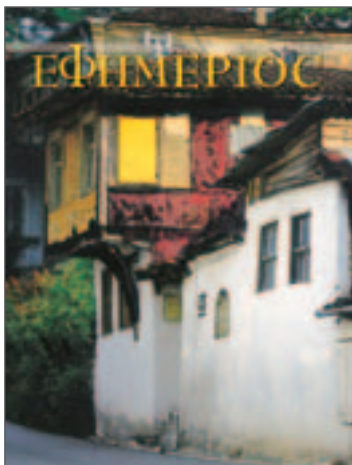
ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Μορφωτικῆς καὶ Ἐπικοινωνιακῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἐπίσκοπος Χριστιανουπόλεως Σεραφεῖμ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Ἰ. Μ. Χατζηφώτης

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ-ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ -
ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΙ-ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕΕ
Σόλωνος 98, 106 80 Ἀθήνα
Τηλ.: 210 3661200, Fax: 210 3617791
<http://www.livanis.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικά Γράμματα Μητροπολίτου Ἀχελώου	σελ. 3
Ὁρθόδοξη Ταυτότητα κ. Μ. Γ. Βαρβούνη	σελ. 4-5
Ἀναδρομές Αὐτοσυνειδησίας	6
Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν ...	σελ. 7-91
Ἀφιέρωμα στὴ Ποιμαντικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας	10-13
Ὁ Σταυρὸς σύμβολο καὶ ὄπλο δυνάμειος Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου	14-15
«50 χρόνια προσφορᾶς, ζωῆς καὶ δημιουργίας» κ. Σπυρίδωνος Δημ. Κοντογιάννη	16-19
Ρωμαιοκαθολικοὶ Θεολόγοι ἀνακαλύπτουν καὶ ὁμολογοῦν 3	20
Ἡ Ποιμαντικὴ εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τοὺς μετανάστες (2) κ. Ἀλέξανδρου Μ. Σταυροπούλου	21-23
Ἡ ἐξουσία τοῦ θορύβου Πρωτ. κ. Βασ. Θερμοῦ	24-25
Ἦξερες ὅτι... Ἀρχιμ. Δανιὴλ Σάπικα	26
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια Κωνσταντίνου Χολέβα	σελ. 27-28
Ἰδέες - Προτάσεις - Προτιμήσεις	σελ. 29
Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ: Ἀρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου	30
Φωτογραφικὰ Στιγμιότυπα	σελ. 31

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:

Ὅσο κι ἂν εἶναι παλιὸ αὐτὸ τὸ σπίτι στὸ Διδυμότειχο ἀποπνέει ἀρχοντιὰ καὶ εὐαισθησία. Χρωματικὴ πανδαισία μὲ τὴ συμμετοχὴ τῆς φύσης, τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ χρόνου. «Αὐτὴ ἡ εὐλογία, στὴ σημερινὴ ἐποχὴ τῆς κρίσης, κάνει τὸν Ἑβρο νὰ μοιάζει ὡς ὁ «ἀνευρεθεὶς παράδεισος», νὰ φαντάζει στὰ μάτια καὶ τὴν ψυχὴ μας ὡς μία ἀπὸ τίς τελευταῖες οὐτοπίες», γράφει ὁ Δ. Δούκας στὸ βιβλίο τοῦ Ν. Δεσύλλα «Θράκη, χρώματα καὶ ἀποχρώσεις» (ἐκδ. Σύνολο) ἀπὸ ὅπου προέρχεται καὶ ἡ φωτογραφία τοῦ ἔξωφύλλου.

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ Συμπρεσβύτερε,

Στὴν Π. Διαθήκη, ὁ τρόπος λήψης καὶ ἄσκησης τοῦ ἱερατικοῦ χαρίσματος ἦταν ὁ ἴδιος. Οἱ ἱερεῖς, ὅπως ἐλάμβαναν τὸ ἱερατικὸ χάρισμα, ἔτσι καὶ τὸ ἀσκοῦσαν: ἐλάμβαναν τὸ χάρισμα ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὸ ἀσκοῦσαν, προσφέροντες θυσίες ζῶων, ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων (ἀμφίδρομη κάθετη κίνηση).

Ὁ Χριστός, ὅμως, «ὁ αἰώνιος ἱερεύς» (Ἑβρ. ε' 6) καὶ «μέγας ἀρχιερεύς» (Ἑβρ. δ' 14), ἄσκησε τὸ ἱερατικὸ του ἀξίωμα μὲ διαφορετικὸ τρόπο. Ὡς θῦμα καὶ θυσία πρὸς τὸν Θεό, πρόσφερε τὸν ἑαυτό του, ἐνῶ ταυτόχρονα δίδασκε καὶ εὐεργετοῦσε τοὺς ἀνθρώπους (συνδυνασμὸς ἀρχιερατικοῦ, προφητικοῦ καὶ βασιλικοῦ ἀξιώματος).

Οἱ χριστιανοὶ ἱερεῖς εἴμαστε συνεχισταὶ ὄχι τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης (Ἑβρ. ζ' 11) ἀλλὰ τῆς ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ. Ὡς ἐκ τούτου, καλούμαστε νὰ ἀσκοῦμε τὸ ἱερατικὸ χάρισμα, ὅπως τὸ ἄσκησε ὁ Χριστός.

Ἡ προφητικὴ-διδακτικὴ ἄσκηση τοῦ ἱερατικοῦ χαρίσματος χωρὶς λόγο Θεοῦ, χωρὶς διδαχὴ, χωρὶς συμβουλή, χωρὶς καθοδήγηση, χριστιανικὴ ἱερωσύνη δὲν νοεῖται. Ὡς χριστιανὸς ἱερεύς, ἀδελφέ μου, καλεῖσαι νὰ ἔχεις λόγο. Κατ' ἀρχήν, λόγο Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπινο: φιλικό, πατρικό, παρηγορητικό, ὀδηγητι-

κό. Καλεῖσαι νὰ ἔχεις λόγο, γιὰ τὴν οἰκογένειά σου, τὴν ἐνορία σου, τὴν κοινότητά σου.

Ἡ βασιλικὴ ἄσκηση τοῦ χαρίσματος. Καλεῖσαι, ἐπίσης, νὰ εἶσαι εὐεργετικὸς πρὸς τὸ ποίμνιό σου. Ὡς καλὸς ποιμένας, πρέπει νὰ φροντίζεις γιὰ τὴν πνευματικὴ τροφοδοσία τῶν λογικῶν προβάτων τῆς ποίμνης σου. Ἀκόμη, πρέπει νὰ ἐνδιαφέρεσαι γιὰ τὶς καταστάσεις καὶ τὰ προβλήματα τῶν μελῶν τῆς ἐνορίας σου. Καὶ μόνο τὸ νὰ γνωρίζει ὁ ἱερεύς τὰ προβλήματα τῶν ἐνοριτῶν του, εἶναι σὰν νὰ τὰ γνωρίζει ὁ Θεός, μὲ τὴν ἐννοια, ὅτι ἡ καρδιά τοῦ ἱερέα εἶναι ἀνοιχτὴ πρὸς τὸν Θεό.

Τὸ ἱερατικὸ χάρισμα, ἀδελφέ μου, διαφορετικὰ τὸ λαμβάνομε καὶ διαφορετικὰ καλούμαστε νὰ τὸ μεταδίδομε: τὸ λαμβάνομε ἀπὸ τὸν Θεό (κάθετη κίνηση) καὶ καλούμαστε νὰ τὸ μεταδίδομε πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ (πλαγία κίνηση). Καλούμαστε νὰ ἀσκοῦμε τὸ χάρισμα μὲ πλάγιες (ὀριζόντιες) σχέσεις, ὡς πατέρες, ὡς ἀδελφοί, ὡς φίλοι, ὡς μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως τὸ ἄσκησε καὶ ὁ αἰώνιος Ἱερεύς καὶ Ἀρχιερεύς, ὁ Ὅποιος μᾶς ὑπέδειξε «ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἰχνεσιν αὐτοῦ» (Α' Πέτρ. β' 21).

† Ὁ Ἀ.Ε.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ὁρθόδοξη Ταυτότητα

Τοῦ Μ. Γ. Βαρβούνη

Ἀναπληρωτὴ Καθηγητὴ τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Ὅταν, πρὶν μερικὰ χρόνια, ξέσπασε τὸ ζήτημα τῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος στὶς ἀστυνομικὲς ταυτότητες, καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀντέδρασε, καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς διὰ τῶν ὑπογραφῶν του ζήτησε σχετικὸ δημοψήφισμα, τῆς τότε κυβερνήσεως κωφευούσης, κάποιον εἶπαν ὅτι τὸ θέμα δὲν ἦταν σπουδαῖο, καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τότε διεκδικοῦσε ρόλο πολιτικὸ καὶ ἐξουσία κοσμική. Οἱ αἰτιάσεις αὐτὲς συνοδεύουν πάντοτε τὴν διατύπωση σκέψεων καὶ ἀπόψεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας ἡγετῶν, σχετικῶν μὲ τὴν ταυτότητα, τὴν ἰδιοσυγκρασία καὶ τὴν ἐν γένει πνευματική, πολιτισμική, ἐθνική καὶ θρησκευτικὴ συγκρότηση τῶν Ἑλλήνων.

Καὶ νὰ πὺ ἔρχονται πιά ὅσοι διατύπωναν αὐτὲς τὶς σκέψεις, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν ὅσα ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία τότε ἔγραφε καὶ ἔλεγε. Πρόσφατα δόθηκε στὴ δημοσιότητα σχέδιο

νόμου γιὰ τὴν διάκριση ρόλων ἀνάμεσα στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν Πολιτεία. Κάτω ἀπὸ τὸν εὐηχο καὶ συνταγματικὰ ἀποδεκτὸ αὐτὸν τίτλο κρύβεται μιὰ συντονισμένη προσπάθεια θρησκευτικοῦ ἀποχρωματισμοῦ τῆς κοινωνίας μας, μιὰ τάση ἀποκοπῆς τοῦ Ἑλληνα ἀπὸ τὶς πνευματικὲς του ρίζες. Κι αὐτὸ ἐπειδὴ ἡ σχέση κάθε λαοῦ μὲ τὴν παράδοσή του εἶναι ξεχωριστὴ καὶ διακεκριμένη, καὶ ἡ ἐννοια τῆς παραδόσεως ἔχει διαφορετικὸ περιεχόμενο γιὰ κάθε λαό.

Ὅσον ἀφορᾷ στοὺς Ἕλληνες, ἐθνική, κοινωνική καὶ οἰκογενειακὴ παράδοση περιστρέφονται περὶ τὴν Ὁρθοδοξία καὶ δομοῦνται περὶ τὴν Ἐκκλησία. Ἀπὸ τὴν βασικὴ αὐτὴ ἀρχὴ ἐκπηγάζουν οἱ ἐπιμέρους θεσμοὶ καὶ τὰ κατὰ τόπους ἔθιμα, σὲ ὅλους τοὺς τομείους τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ μας. Ἡ Ὁρθοδοξία καὶ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀποτελοῦν τοὺς στυλοβάτες τῶν παραδόσεων μας, καὶ νοσηματοδοτοῦν τὴν ὑπαρξὴ καὶ τὴν ταυτότητά μας, σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα. Αὐτὸ εἶναι πὺ ἐνοχλεῖ ὀρισμένους ἰδεολογικὰ ἀρνητὲς τῆς θρησκευτικότητος, οἱ ὁποῖοι συστηματικὰ προσπαθοῦν νὰ ἀλλάξουν τὸ βαθύτερο περιεχόμενο τῆς συλλογικῆς μας ἔκφρασης, τοῦ τρόπου δηλαδὴ μὲ τὸν ὁποῖο ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀντιλαμβάνεται τὴ ζωὴ καὶ προσλαμβάνει τὸν κόσμον.

Ἡ σχέση τοῦ Ἑλληνα μὲ τὴν Ἐκκλησία ἐνοχλεῖ, γιὰτί ἔτσι ὑπάρχει δραστικὴ φωνὴ ἀντίδρασης πὺ ἀντιστέκεται στὴ μαζικοποίηση, στὴν ἰσοπέδωση, στὴν παγκοσμιοποιημένη ἐνότητα. Ἡ φωνὴ τῶν ἱεραρχῶν ξενίζει, ἀφοῦ ἀποτελεῖ ἐστία ἀφύπνισης καὶ ἀντίδρασης, πὺ δὲν ἀφήνει τὸν λαὸ νὰ μαζικοποιηθεῖ, νὰ χάσει τὸ ἄτομο τὸ ἰδιαίτερό του πρόσωπο καὶ νὰ μεταβληθεῖ σὲ μέρος μιᾶς ἄβουλης ἀγέλης. Ἐτσι ὁμως ἀκυρώνονται οἱ προσπάθειες ὀρισμένων πολιτικῶν γιὰ μαζοποίηση τοῦ λαοῦ, ἐνῶ ὀρθώνεται δραστικὴ φωνὴ διαμαρτυρίας. Ἀπὸ τὰ

πρώτα χριστιανικά χρόνια και από την εποχή του αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου ο τέμνων χριστιανικός λόγος θεωρήθηκε επικίνδυνος πολιτικός αντίπαλος, ενώ δεν ήταν παρά ο θεϊκός λόγος του Ευαγγελίου.

Δρομολογείται λοιπόν η ελαχιστοποίηση της παρουσίας της Έκκλησίας στη δημόσια ζωή, με την αναγκαστική θεσμική αποσύνδεση της καθημερινής ζωής από τον ορθόδοξο τρόπο που διαμορφώθηκε ανά τους αιώνες. Όσοι κύκλοι διανοουμένων και σκεπτομένων πολιτών απεργάζονται παρόμοιες έπεμβάσεις δεν υπολογίζουν βέβαια το κακό που μπορεί να προκύψει για τον ελληνικό λαό, αφού αποκοπεί από τις ρίζες σημαίνει πνευματικό και ηθικό θάνατο. Δεν σέβονται ούτε και την ίδια τη γνώμη των Ελλήνων, την οποία ούτε θέλουν, ούτε ζητούν. Άρκοονται στην δική τους άποψη και θεωρούν τον εαυτό τους ρυθμιστή των πάντων, αυτοοριζόμενοι ως κριτές και διαμορφωτές της κοινωνίας μας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι κόπτονται για την δήθεν προάσπιση των δικαιωμάτων των θρησκευτικών μειονοτήτων, στην οποία βρίσκουν την εύκολη πρόφαση για να χτυπήσουν κάθε τι που σχετίζεται με την ορθοδοξία. Σέβονται την Έκκλησία επιφανειακά, δίνοντάς της το δικαίωμα να τελεί τελετές και να λατρεύει τον Θεό, στερώντας της όμως το στοιχείο της κοινωνικής παρέμβασης, όσο κι αν αυτό πηγάζει από το ίδιο το Ευαγγέλιο. Και τούτο επειδή δεν αντιλαμβάνονται ότι η αγάπη προς τον Θεό περνά μέσα και από την αγάπη προς τον συνάνθρωπο, άρα ότι η κοινωνική παρεμβατικότητα αποτελεί καθήκον για τον κληρο, ή επειδή αυτό θεωρούν ότι περιορίζει τις εξουσίες τους και όριοθετεί ασφυκτικά τη δύναμή τους.

Κι όμως, κακώς οι διανοούμενοι αυτοί δεν αντιλαμβάνονται ότι η Έκκλησία και η παράδοσή της αποτελεί στήριγμα και καταφύγιο του λαού μας, που δεν θα μπορούσε, στο επίπεδο αυτό, να εξισωθεί με άλλους ευρωπαϊκούς λαούς, χωρίς να πάψει να είναι μια αυθύπαρκτη ένότητα. Σε αντίθεση με όσα ή δήθεν φιλελεύθερα, αλλά ουσιαστικά κανονιστικά καταπιεστική, διανόηση ισχυρίζεται, η ορθόδοξη Έκκλησία μορφοποιεί αυθύπαρκτες και ελεύ-

θες προσωπικότητες, διάνοιες έρευνητικές και προσωπικότητες όρθα δομημένες, κατάλληλες για κοινωνική ζωή, δράση, δημιουργία αλλά και αγάπη, σεβασμό, διακριτική και χαριτωμένη συμπεριφορά.

Έτσι, το έρώτημα τίθεται ως προς το αν οι μετερχόμενοι τους ταγούς της κοινωνίας θέλουν πολίτες με την ορθόδοξη προσωπικότητα που περιγράφηκε παραπάνω, ή αν προτιμούν άβουλους και αποπροσανατολισμένους οπαδούς. Κι αυτό επειδή ο λόγος της Έκκλησίας είναι πυξίδα βίου, αλλά και λυδία λίθος, πάνω στην οποία δοκιμάζονται και κρίνονται πάσης φύσεως ιδεολογίες, φιλοσοφικά, πολιτικά και κοινωνικά συστήματα, πρότυπα ζωής και υποδείγματα συλλογικής δράσης. Δεν πρέπει λοιπόν να μας απασχολεί το ποιός αντιστρατεύεται, αλλά το ποιός φοβάται την Έκκλησία, γι' αυτό και θέλει να την περιθωριοποιήσει στη ζωή, δημόσια και ιδιωτική, του ελληνικού λαού.

Αν αντιμετωπιστεί υπό το πρίσμα αυτό, το σχέδιο νόμου που προαναφέρθηκε είναι μια ακόμη προσπάθεια αλλοίωσης της ορθόδοξης ταυτότητας των Ελλήνων, που τώρα από τα όνόματα έχει περάσει στα πράγματα, δεν μένει στους προσδιορισμούς αλλά επιχειρεί να περάσει στην ουσία. Όμως η ορθόδοξη ταυτότητα, όπως περιγράφηκε παραπάνω, είναι γραμμένη στην καρδιά του λαού μας και σημειωμένη στις δέλτους της ιστορίας με το αίμα όσων θυσιάστηκαν για να την προασπίσουν. Τέτοιες καταγραφές δεν τις σβήνουν σχέδια νόμου και σχεδιασμοί διανοουμένων, αφού για τον ελληνικό λαό η Έκκλησία είναι κομμάτι οργανικό της ζωής και της ύπαρξής του.

Οι κάθε είδους σχεδιασμοί δεν είναι ικανοί να σβήσουν από την ψυχή του λαού μας την αγάπη για την Έκκλησία και την προσήλωση στην ορθοδοξία. Κι αυτό καλό είναι να το γνωρίζουν οι κάθε είδους αυτόκλητοι νομοθέτες.

Πληροφοριακό δελτίο, έκδοση **πρόναος**
της Media Ecclesiastika AE.
http://www.ecclesia.gr/greek/pronaos/pronaos_15.html

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ ΑΥΤΟΣΥΝΕΙΔΗΣΙΑΣ

Πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων...

Συχνὰ δημιουργοῦνται τριβές μετ' ὀρισμένους κύκλους πού θεωροῦν ὅτι ὁ ναὸς εἶναι αἰθουσα «πολλαπλῶν χρήσεων», ἀπὸ μουσικὲς ἐκδηλώσεις ὡς χώρος κινηματογραφικῶν λήψεων γιὰ ἐμπορικὲς ταινίες. Τὸ σημερινὸ πρῶτο ἔγγραφο τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι χαρακτηριστικὸ τῆς παλαιότεν τοποθετήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν σχετικὰ. Στὸ ἴδιο θίγεται καὶ τὸ θέμα τῆς ἀποχῆς τῶν ἱερέων ἀπὸ κάθε ἐκδήλωση πού ἀπάδει πρὸς τὴν ιδιότητά τους. Στὸ δεῦτερο ἔγγραφο θίγεται ἓνα πρόβλημα πού πολλές φορές δημιουργεῖ δυσἀρέσκεια σὲ νέους, ἰδίως, κληρικούς, τὸ θέμα τῆς μετὰ φειδοῦς ἀπονομῆς τῶν ὀφφικίων. Πρόκειται γιὰ σοφὴ ὑπόδειξη, καθὼς τὰ ὀφφίκια δὲν εἶναι «βαθμοί», ἀλλὰ ἐπιβράβευση ἀγῶνων καὶ προσφορᾶς στὴν Ἐκκλησία.

*Περὶ ἀποχῆς τῶν κληρικῶν
ἀπὸ κομματικῶν καὶ ἐκλογικῶν ἐνεργειῶν*

**Πρὸς τοὺς ἀνὰ τὸ Κράτος
Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας**

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπληροφόρηθη, ὅτι τινὲς τῶν ἐφημερίων, ἐπιλήσμονες γενόμενοι τῆς ἑαυτῶν ἀποστολῆς καὶ τῆς αὐστηρῶς καθωρισμένης ἐν τῷ ναῷ τάξεως καὶ εὐπρεπείας, καινοτομοῦντες προέβησαν ἐσχάτως ἐντὸς τοῦ ναοῦ εἰς ἐκδηλώσεις, δυναμένας νὰ ἐπιρρίψωσι κατ' αὐτῶν τὴν κατηγορίαν, ὅτι θέλουσι νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὸν ναὸν εἰς σκοποὺς ξένους πρὸς τὴν ἱερότητα αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ Κανόνες καὶ αἱ ἐκκλησιαστικαὶ καθόλου διατάξεις ἀπαγορεύουσιν αὐστηρῶς τοῖς κληρικοῖς, πάσης τάξεως καὶ βαθμοῦ, πᾶσαν ἀνάμειξιν εἰς κοσμικὰς μερίμνας καὶ ἐνασχολήσεις μὴ συμβιβαστέας πρὸς τὴν ἱεράν αὐτῶν ἀποστολήν καὶ μειούσας τὸ κύρος τοῦ πρὸς αὐτοὺς ὀφειλομένου σεβασμοῦ τῶν χριστιανῶν.

Διὰ ταῦτα ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔγνω, ἵνα ὑπομνήσῃ τοὺς Σεβασμ. Ἱεράρχας τοῦ Κράτους, ὅπως ἐπιστήσωσι τὴν προσοχήν τῶν ὑπὸ τὴν ποιμαντορίαν αὐτῶν διατελούντων κληρικῶν, πάσης τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἵνα περιορίζωνται ἐπακριβῶς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ἔχουσιν ὡς ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τῆς διακονίας αὐτῶν. Συνεπῶς ὀφείλουσιν, ἵνα ἀπέχωσιν ἐπιμελῶς ἀπὸ πάσης ἀναμίξεως εἰς τὰς κομματικὰς διαμάχας καὶ τὰς ἐκλογικὰς ἐνεργείας. Ὄφειλουσιν καὶ ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ἵνα ἀποφεύγωσι πᾶσαν ἀφορμὴν παρεξηγήσεως καὶ σκανδάλου. Τύπος δὲ καὶ ὑπογραμμὸς δέον ἵνα ἀποβαίνωσι, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, τοῖς πιστοῖς ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ, ἐν ἀναστροφῇ καὶ πίστει καὶ ἀγνεΐᾳ, εἰρηνεύοντες ἐν ἑαυτοῖς καὶ πᾶσι.

Πᾶσα δὲ παράβασις καὶ παρακοὴ ἀντικειμένη εἰς τὰς ἀνωτέρω ὑποθήκας καὶ διατάξεις, ὑπόκειται εἰς αὐστηρὰν καὶ ἀμετάκλητον τιμωρίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13ῃ Ἰουλίου 1916

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ, Πρόεδρος

*Περὶ ἀπονομῆς Ἐκκλησιαστικῶν
ὀφφικίων μετὰ φειδοῦς*

**Πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**

Ἐπειδὴ παρετηρήθη ἀθρόα παροχὴ ὀφφικίων εἰς διαφόρους κληρικούς, ἐγγάμους τε καὶ ἀγάμους, τοῦθ' ὅπερ μειοὶ καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀπονεμομένου ὀφφικίου ἀλλὰ καὶ τὸν πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, πρὸς δ' ἔξασθενεῖ τὴν πρὸς κατάκτησιν τοιούτων ἄμιλλαν καὶ ζῆλον τῶν κληρικῶν, διὰ ταῦτα, προτρεπόμεθα Ὑμᾶς, ὅπως τὰ ἐν λόγῳ ὀφφίκια παρέχωνται μετὰ φειδοῦς εἰς τοὺς ἔχοντας Θεολογικὸν πτυχίον καὶ διακριθέντας ἐπὶ ἐκκλησιαστικῇ καὶ κοινωνικῇ δράσει, τοῦ ὀφφικίου τοῦ Ἀρχιμανδριτοῦ δυναμένου κατ' ἐξαιρέσιν ν' ἀπονέμῃται καὶ εἰς τοὺς Ἠγουμένους, ἀδιακρίτως προσόντων καὶ δράσεως, ἐφόσον ὅμως οὗτοι διατελοῦσιν Ἠγούμενοι, αἰρομένου μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτῶν ἐκ τῆς ἡγουμενίας. Πάντα τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω ὀφφίκια, δὲν δύναται νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν ἐν ἑτέρᾳ Μητροπολιτικῇ περιφερείᾳ, εἰ μὴ ἐφόσον ἤθελεν ἐγκρίνει τοῦτο ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῃ Νοεμβρίου 1945

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ,
Προεδρεύων

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

«Παῦλος, Ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος, Ἀπόστολος τῆς Εὐρώπης»

Πανελλήνιος μαθητικός διαγωνισμός με θέμα «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, Ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος, Ἀπόστολος τῆς Εὐρώπης», θὰ πραγματοποιηθεῖ τὸ πρῶτο πεντάμηνο τοῦ 2006 στὰ σχολεῖα τῆς χώρας, ὕστερα ἀπὸ πρόταση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὑπὸ τὴν κοινὴ αἰγίδα Αὐτῆς καὶ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Σύμφωνα μὲ ἔγγραφο τοῦ Ὑπ. Παιδείας (24.10.2005) πρὸς ὅλες τὶς Περιφερειακὲς Διευθύνσεις Ἐκπαίδευσης, «ὁ διαγωνισμὸς ἀπευθύνεται στοὺς μαθητὲς τῆς Πρωτοβάθμιας καὶ Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης καὶ σκοπὸ ἔχει νὰ εὐαισθητοποιηθοῦν καὶ νὰ ἐνεργοποιηθοῦν στὴν ἀνάδειξη τῆς τοπικῆς, θρησκευτικῆς, πολιτιστικῆς καὶ ἱστορικῆς κληρονομιάς, ὅπως αὐτὴ διαμορφώθηκε ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὶς περιοχὲς ἀπὸ τὶς ὁποῖες διῆλθε». Ἡ συμμετοχὴ στὸ διαγωνισμὸ εἶναι προαιρετικὴ.

Ὁ νέος Διευθυντὴς τοῦ Ρ/Σ 89,5

Νέος Διευθυντὴς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἀπόφαση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, Προέδρου τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀνέλαβε ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἐπιφάνιος Οἰκονόμου.

Ἐκ τῶν στενοτέρων συνεργατῶν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ὁ π. Ἐπιφάνιος ἔθεσε ὡς κορυφαίους στόχους τῆς νέας διακονίας του, νὰ καταστῆ τὸ Ραδιόφωνο τῆς Ἐκκλησίας ὄργανο πνευματικῆς Ὁρθοδόξου οἰκοδομῆς, χώρος ἀντικειμενικῆς ἐναλλακτικῆς ἐνημέρωσης, φωνὴ προασπίσεως καὶ προβολῆς τῶν ἀρχῶν, τῶν δικαίων καὶ τῶν θέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Γυναῖκες Ἐπίσκοποι στὴν Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία

Μεγάλη δημόσια συζήτηση βρίσκεται ἐν ἐξελίξει στὴ Μ. Βρετανία γιὰ τὸ θέμα τῆς χειροτονίας γυναικῶν στὸ βαθμὸ τοῦ Ἐπισκόπου. Στὶς 11 Ἰουλίου 2005 ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ψήφισε ὑπὲρ τῆς δρομολογήσεως τῶν νομικῶν διαδικασιῶν ποὺ θὰ ὀδηγήσουν στὴν κατοχύρωση τῆς δυνατότητας τῶν γυναικῶν νὰ χειροτονοῦνται Ἐπίσκοποι. Φυσικά, καθὼς οἱ διαδικασίες στοὺς ἐκκλησιαστικούς θεσμοὺς κι-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

νουῖνται ἀπὸ τῆ φύση τους μὲ ἀργούς ρυθμούς, θὰ παρέλθει τουλάχιστον μία δεκαετία πρὶν ἀπὸ τὴν ὑλοποίηση τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς.

Τὰ ἐπιχειρήματα καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς σὲ αὐτὴ τὴ συζήτηση εἶναι ἰσχυρὰ καὶ προβάλλονται μὲ θέρμη. Οἱ ὑπέρμαχοι τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν ἐπιστρατεύουν τὶς ἀναμενόμενες ἐπικλήσεις τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐνῶ οἱ ἀντιτιθέμενοι στὴν ἀπόφαση δὲν θεωροῦν ἀναγκαῖο νὰ ἀντιγράψει ἡ Ἐκκλησία ἀκρίτως καὶ νὰ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴν κάθε κοινωνικὴ ἢ πολιτισμικὴ τάση ποὺ παρατηρεῖται ἐκτὸς Αὐτῆς.

Ἰδιαιτέρως μνείας χρήζει καὶ τὸ γεγονός ὅτι στοὺς πολεμίους τῆς ἀποφάσεως ὑπὲρ τῆς χειροτονίας γυναικῶν σὲ Ἐπισκόπους συγκαταλέγονται καὶ ἀρκετὲς γυναῖκες, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἤδη χειροτονημένων εἰς τὸν βαθμὸ τῆς Διακονίσεως, ἀπὸ τὸ 1990, ὅταν τοὺς

Ἀπὸ τὶς ἐνθρονίσεις τῶν νέων Σεβ. Μητροπολιτῶν Αἰτωλοακαρνανίας (ἀριστερὰ) καὶ Δράμας (δεξιὰ).

ἐπιτράπηκε γιὰ πρώτη φορὰ ἡ εἴσοδος στὸ βαθμὸ αὐτό. Μία ἰδίως ἐξ αὐτῶν, ἡ Caroline Sandon, πρώην διακόνισσα στὴν Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία, δήλωσε ὅτι «ἡ χειροτονία γυναικῶν στὴ βαθμίδα τοῦ Ἐπισκόπου θὰ καταστρέψει ἀξίες, γιὰ τὴν καθιέρωση τῶν ὁποίων ἀπαιτήθηκαν 2000 χρόνια στοχασμοῦ, δοκιμῶν καὶ δοκιμασιῶν στὸν θεσμό τῆς Ἐκκλησίας». Τεκμηριώνει δὲ καὶ θεολογικὰ τὴν πεποίθησή της ἐπικαλούμενη χωρία ἀπὸ τὴ διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (ὅπως στὴν Πρώτη Πρὸς Τιμόθεον Ἐπιστολή του) καὶ ἀπὸ τὴν Βίβλο. Δὲν θεωρεῖ ὅτι τὰ Ἱερὰ Κείμενα χρήζουν ἐπανερμηνείας κατὰ τρόπο σχετικιστικὸ καὶ ἀνάλογο μὲ τὶς πολιτισμικὲς ἐξελίξεις κάθε ἐποχῆς, διότι ὑποστηρίζει πὼς γράφηκαν μὲ βάση τὸ πρότυπο τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων το ὁποῖο ἐγκαθιδρύθηκε ἤδη ἀπὸ τὴ Δημιουργία τῆς Κτίσεως: «πρῶτος ἐπλάσθη ὁ Ἀδάμ», σημειώνει, «καὶ κατόπιν ἡ Εὐα».

Ἡ Caroline Sandon δὲν ἀρνεῖται ὅτι «ὑπάρχουν πολλές διακονίες, ποιμαντικὲς, κοινωνικὲς, παιδευτικὲς καὶ ἐπιστημονικὲς, τὶς ὁποῖες μπορεῖ νὰ ἀναλάβει μία γυναῖκα στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας» οὔτε θεωρεῖ τὴ μὴ χειροτονία γυναικῶν ὡς ἔνδειξη κοινωνικῆς ἀνισότητος, δεδομένου, ὅπως λέγει, ὅτι «εἶναι ἀπολύτως δυνατὸν νὰ ἔχουμε ἰσότητα διατηρώντας διαφορετικὰ λειτουργήματα γιὰ τὸ κάθε φύλο». Καταλήγει ἀναλογιζόμενη τὴν ἐποχὴ πού ἀναπόφευκτα, ὅπως ἡ ἴδια ἀναγνωρίζει, θὰ δοῦμε γυναῖκες νὰ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

άνερχονται μέχρι και αυτής ίσως της ανωτάτης βαθμίδας της Έκκλησίας (λ.χ. γυναίκες ως Ἀρχιεπισκόπους;) και σημειώνει απλῶς τὴ θλίψη της γιὰ τὴν ἀπομάκρυνση τῆς (Ἀγγλικανικῆς) Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ Θ. Λόγο, ἀλλὰ και γιὰ τὴν ἐπικράτηση κοσμικῶν κριτηρίων ποὺ μιὰ τέτοια ἐξέλιξη θὰ ἀντανაკλᾷ: ἡ ἀνοδος σὲ κοινωνικὲς ἱεραρχίες, ἡ βελτίωση τῆς κοινωνικῆς θέσεως ἢ τοῦ γοήτρου μας στὴν κοινωνία εἶναι μέριμνες «τοῦ κόσμου τούτου», και καμία σχέση δὲν ἔχουν μὲ τὴν ἰσότιμη και ἀφοσιωμένη διακονία πρὸς τὸ Θεό. (Ἀπόδ. ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴ τοῦ Δρος Ν. Κ. Πετροπούλου, Μ. St., D. Phil. [Oxon.]

Συνάντηση μὲ ἰατροὺς, νομικοὺς και μηχανικοὺς

Στὰ πλαίσια ἑορτασμοῦ τῶν προστατῶν τῶν ἱατρῶν (Ἀγ. Ἀναργύρων, 1.11) και τῶν νομικῶν (Ἀγ. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου 3.10) ὁ Σεβ. Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος συναντήθηκε στὶς 6 Νοεμβρίου μὲ τοὺς γιατροὺς, τοὺς νομικοὺς και τοὺς μηχανικοὺς τῆς Μητροπόλεως του, ὅπως ἔχει καθιερωθεῖ ἀπὸ ἐτῶν και ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Βιοηθική και Βιοθεολογία», ποὺ εἶναι ὁμώνυμο μὲ τὸν τίτλο τοῦ νέου του βιβλίου ποὺ κυκλοφορεῖ και ἀναφέρεται σὲ πολὺ ἐνδιαφέροντα και φλέγοντα θέματα.

Μὲ τὴν συζήτηση ποὺ ἀκολούθησε δόθηκε ἡ εὐκαιρία στὸν Σεβασμιώτατο νὰ ἀναπτύξει περισσότερο τὶς ἀπόψεις του γιὰ τὶς Ἐπιτροπὲς Βιοηθικῆς, τὴν ἐξωσωματικὴ γονιμοποίηση, τὴν διάκριση μεταξὺ ἀνακάλυψης και ἐφεύρεσης, τὶς «πατέντες», τὴν ἀποκλειστικὴ εὐθύνη τῆς πολιτείας στὸ νὰ νομοθετεῖ, τὸν νόμο ὡς ἔκφραση τῆς πλειοψηφίας ἀλλὰ και ὡς παιδαγωγὸ τῶν πολιτῶν, τὸν ἐγκεφαλικὸ θάνατο κ.λπ.

Στὴν συνάντηση εἶχαν προσκετηῖ και παρέστησαν και ἐκπρόσωποι τῶν ἱατρικῶν και δικηγορικῶν συλλόγων Πατρῶν, Μεσολογγίου και Ἀγρινίου. Ἐπίσης παρέστη και συμμετείχε και στὴν συζήτηση ὁ πρ. Ὑπουργὸς και Βουλευτὴς κ. *Χρῆστος Βερελῆς*, καθὼς και ὁ Ἀντιδήμαρχος Ναυπάκτου και ἐκπρόσωπος τοῦ Δημάρχου κ. *Γεώργιος Πολιτόπουλος*.

Ἐγκαίνια Ἰ. Ν. Ἀγ. Ἀθανασίου τοῦ Παρίου

Μὲ μεγάλη συμμετοχὴ πιστῶν ἐγκαίνια-σθηκε ἀπὸ τὸν Σεβ. Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιο ὁ νεοανεγερθεὶς καλαίσθητος και εὐρύχωρος, σὲ νησιώτικο ρυθμὸ, Ναὸς τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, στὸν Κῶστο τῆς Πάρου, γενέτειρα τοῦ ἁγίου, μεγάλου διδασκάλου τοῦ Γένους, ποὺ ἔδρασε ὡς σχολάρχης στὴ Χίο, ὅπου και κοιμήθηκε σὲ βαθύτατο γῆρας. Τὰ ἐγκαίνια τελέσθηκαν τὴν Κυριακὴ τῶν Ἁγίων Πάντων, μεθεπομένη τῆς μνήμης τοῦ Ἀγίου, και κατὰ τὴν παλαιὰ παράδοση τῶν Παριανῶν μετὰ τὰ ἐγκαίνια παρατέθηκε σὲ ὅλους τοὺς παρευρεθέντες ἑορταστικὴ τράπεζα.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ἀπὸ τὴν Ποιμαντικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας μας

**Ἡμερίδα γιὰ τὰ Εὐρωπαϊκὰ Θέματα
στὴ Λάρισα**

Ἡ Ζ' Ἡμερίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιὰ τὰ Εὐρωπαϊκὰ θέματα πραγματοποιήθηκε τὴν 1η Σεπτεμβρίου στὴν Ἱ. Μ. Λαρίσης, καὶ συμμετείχαν ἑκπρόσωποι τῶν Ἱ. Μ. Δημητριάδος, Ἐλασσῶνος, Τρίκης καὶ Σταγῶν, Σταγῶν καὶ Μετεώρων, Θεσσαλιώτιδος, Κοζάνης, Καρπενησίου, Γρεβενῶν καὶ Φθιώτιδος. Ὁ Σεβ. Λαρίσης προσεφώνησε τοὺς συμμετέχοντες μετὰ τὸ μήνυμα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ στὴ συνέχεια πραγματοποιήθηκαν οἱ ἀκόλουθες Εἰσηγήσεις: α) «*Ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἑνωσιν καὶ ἡ προσφορὰ Αὐτῆς εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ δρώμενα*» ἀπὸ τὸν Σεβ. Καισαριανῆς κ. Δανιήλ. β) «*Τὰ θεσμικὰ ὄργανα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως*», ἀπὸ τὸν κ. Γ. Κασιμάτη, Διευθ. τῶν Γραφείων τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου στὴν Ἀθήνα. γ) «*Ἡ ἀνάγκη διεκκλησιαστικῆς Συνεργασίας στὰ πλαίσια τῆς Ε.Ε.*», ἀπὸ τὸν Ἀρχιμ. κ. Χρυσ. Σαββάτο, καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Εἰσηγήση γιὰ τὸν τρόπο ἐνημέρωσης μέσω τοῦ Διαδυκτίου ἐπὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν θεμάτων ἔκανε ὁ κ. Γ. Κούκιος, ἑκπρόσωπος τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ε.Ε. στὴν Ἑλλάδα.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ Ἡμερίδες, Συμπόσια, Συνέδρια, Συνδιασκέψεις φροντίζει γιὰ τὴν ἐπιμόρφωση τῶν στελεχῶν τῆς ἐπὶ πολλῶν θεμάτων ποὺ ἀπασχολοῦν τόσο τὴ Διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας ὅσο καὶ τὸ ποίμνιό τῆς καὶ ἀποσκοπεῖ στὴν εὐαισθητοποίηση σὲ ζητήματα τῆς ἐπικαιρότητος τόσο τοῦ Κλήρου ὅσο καὶ τοῦ Λαοῦ τῆς. Μὲ αὐτὸ ὡς δεδομένο, παρουσιάζομε στὸ τεῦχος αὐτὸ μερικὲς ἐκδηλώσεις ποὺ πραγματοποιήθηκαν πρόσφατα, ἔθιξαν καίρια θέματα καὶ ἔδωσαν ἀπαντήσεις σὲ πολλὰ προβλήματα τῶν τομέων μὲ τοὺς ὁποίους κατέγιναν.

Τὸ Ζ' λειτουργικὸ συμπόσιο Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων

Στὸ Ἱ. Προσκύνημα τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Ρώσου πραγματοποιήθηκε στὸ διάστημα 19-22.9.05 τὸ Ζ' Λειτουργικὸ Συμπόσιο Στελεχῶν Ἱ. Μητροπόλεων μὲ θέμα: «*Τὸ μυστήριον τῆς Ἱερωσύνης. “Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὼ πέμπω ὑμᾶς”*» (Ἰωάν. 20, 21). Φορεὺς διοργανώσεως ἦταν ἡ Εἰδικὴ Συνδικτικὴ Ἐπιτροπὴ Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἱ. Μ. Χαλκίδος, ποὺ φιλοξένησε τὸ Συμπόσιο.

Ἀπευθυνόμενος στοὺς συνέδρους ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος σημείωσε σὲ μῆνυμά του, μεταξὺ ἄλλων: «*Ἐμεῖς, δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε ὅτι κρίνοντας καὶ πολεμοῦντες σήμερον τὰ Ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ἐπειδὴ δὲ μποροῦν νὰ πολεμήσουν τὸν Θεόν, μεταφέρουν τὴν κριτικὴ καὶ πολεμικὴ τους, ἀδιακρίτως καὶ ἀκρίτως, στὸ πρόσωπο τῶν κληρικῶν. Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ μᾶς πτοεῖ ἀλλὰ νὰ μᾶς ἐμβάλλει σὲ σκέψεις προσευχῆς, προσοχῆς καὶ συνενέσεως...»*

Τὸ Συμπόσιο παρουσίασε ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον μὲ τὴν ποικιλία τῶν θεμάτων ποὺ ἀναπτύχθηκαν. Τὸ παρακολούθησαν 150 περίπου συνέδρου ἀπὸ ὅλοκληρη τὴ χώρα, οἱ ὁποῖοι μὲ τὶς παρεμβάσεις καὶ τὶς ἐρωτήσεις τοὺς ἐξέφρασαν τὸ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον τοὺς γιὰ τὶς ἐπὶ μέρους πλευρὲς καὶ δυνατότητες ποὺ προσφέρει ἡ Ἐκκλησία μας μὲ τὴ διακονία τῶν λειτουργῶν τῆς στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τῶν Χριστιανῶν τοῦ κόσμου.

Εισηγήσεις έκαναν: α) Ὁ καθηγ. τοῦ Α.Π.Θ. κ. Π. Βασιλειάδης, με θέμα «*Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Μ. Ἀρχιερεὺς*». β) ὁ καθηγ. τοῦ Α.Π.Θ. κ. Μ. Κωνσταντίνου, με θέμα: «*Ὁ θεσμὸς τῆς Ἱερωσύνης στὴν Π. Διαθήκη*». γ) Ὁ ὁμ. καθηγ. τοῦ Α.Π.Θ. κ. Γρ. Ζιάκας, με θέμα: «*Ἱερωσύνη καὶ λατρεία στὸ Ἰσλάμ καὶ στὶς Ἀνατολικές Θρησκείες*». δ) Ὁ Ἀρχιμ. κ. Ν. Ἰωαννίδης, καθηγ. τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν με θέμα: «*Ἡ Ἱερωσύνη κατὰ τὴν Πατερικὴ Παράδοση*». ε) Ὁ ὁμ. καθηγ. τοῦ Α.Π.Θ. κ. Ἰ. Φουντούλης, με θέμα «*Ἱστορικὴ ἐξέλιξις καὶ τάξις τῶν χειροτονιῶν*». στ) Ὁ καθηγ. τοῦ Α.Π.Θ. Πρωτοπρεσβ. κ. Βασ. Καλλιακιάνης, με θέμα «*Ἡ πνευματικὴ Πατρότης*». ζ) Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ν. Σμύρνης κ. Συμεών, με θέμα: «*Ὁ Ἐπίσκοπος, οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Διάκονοι*». η) Ὁ Λέκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν Πρωτοπρεσβ. κ. Θ. Κουμαριανός, με θέμα: «*Ὁ Ἱερεὺς καὶ ἡ Ἔνορία του*». θ) Ὁ Λέκτωρ τῆς ἴδιας Σχολῆς Πρωτοπρεσβ. κ. Δ. Τζέρπος, με θέμα: «*Ὁ Ἱερεὺς ὡς λειτουργός*». ι) Ὁ καθηγ. τοῦ Α.Π.Θ. κ. Π. Σκαλτσῆς, με θέμα: «*Ὁ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι*». ια) Ὁ καθηγ. τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Φίλιας, με θέμα: «*Ὁ Ἱερεὺς ὡς διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου*». ιβ) Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ι.Σ.Κ.Ε. Πρωτοπρεσβ. κ. Β. Βουιδάσκης, με θέμα: «*Ἡ ἱερατικὴ οἰκογένεια*». ιγ) Ὁ καθηγ. Πανεπιστημίου Πρωτοπρ. Κων. Καραϊσαρίδης, με θέμα: «*Ἱερωσύνη καὶ ἄσκησις*». ιδ) Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος, με θέμα: «*Προϋποθέσεις καὶ καλύμματα τῆς Ἱερωσύνης πρὸ καὶ μετὰ τὴν χειροτονία*». ιε) Ὁ καθηγ. τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀθ. Βουρλῆς, με θέμα: «*Οἱ κατώτεροι βαθμοὶ Ἱερωσύνης*». ιστ) Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, με θέμα: «*Ὁρθόδοξη Παράδοσις καὶ ἡ Ἱερωσύνη τῶν γυναικῶν*». ιζ) Ὁ καθηγ. τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Πρωτοπρεσβ. κ. Κων. Παπαδόπουλος, με θέμα: «*Ὁ θεσμὸς τῶν ὀφικίων*».

Σὲ κάθε Συνεδρία οἱ ἐξειδικευμένες Εἰσηγήσεις ἔδωσαν τὴν ἀφορμὴ καὶ τὸ κίνητρο ὥστε οἱ κ. Σύεδροι νὰ διαπιστώσουν, τεκμηριώσουν καὶ κατανοήσουν «ἐπὶ τὸ ὀρθότερον» πολλὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα καὶ συμβαίνοντα κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἱερατικῆς διακονίας εἰς τὴν Ἐκκλησία.

Μεταξὺ τῶν πορισμάτων περιλαμβάνεται τὸ θέμα τῆς ἱερωσύνης τῶν γυναικῶν, γὰ τὴν ὁποία ἰσχύουν τὰ ἀποφασισθέντα ἀπὸ τὴν Ἱεραρχία περὶ τοῦ προσφερομένου ἀπὸ τὶς γυναῖκες μεγάλου ἔργου στὴν Ἐκκλησία, καθὼς καὶ περὶ τῆς εὐχέρειας τοῦ κάθε Ἐπισκόπου γὰ τὴν καθιέρωση Διακονιστῶν στὰ Μοναστήρια τῆς ἐπαρχίας του. Ἐπισημάνθηκε ἐπίσης ἡ ἐπίδρασις τῆς ἐκκοσμικεύσεως καὶ τῶν διοικητικῶν δομῶν τῆς ἐκάστοτε πολιτείας στὴ ζωὴ καὶ τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡμερίδα γιὰ τὸ Περιβάλλον

Ἐπιστημονικὴ Ἡμερίδα με θέμα: «*Προβλήματα τοῦ τρόπου ζωῆς τῶν κατοίκων τῶν μεγάλων πόλεων*» διοργάνωσε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ Σάββατο 22 Ὀκτωβρίου 2005 στὴν αἴθουσα τοῦ Πολεμικοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν. Τὴν ἔναρξιν τῆς Ἡμερίδας κήρυξε ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος. Τὸν συντονισμό εἶχε ὁ Παν. Μητροπολίτης Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνδικτικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας καὶ Πολιτικῆς Οἰκονομίας καὶ Οἰκολογίας, ἡ ὁποία ἦταν φορέας διοργανώσεως.

Στὴν ὁμιλία τοῦ ὁ Μακαριώτατος παρατήρησε ὅτι: «*Ἀποκαλοῦμε συνήθως τὴν ἐποχὴ πού ζοῦμε αἰῶνα τῆς ταχύτητος, ἢ τῆς κατακτήσεως τοῦ διαστήματος. Καλύτερα, ἐν τούτοις, θὰ ἦταν νὰ τὸν ὀνομάζαμε “αἰῶνα τῶν πόλεων”, γιὰτὶ ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς, ὅπως λέγει ὁ Hoesli “εἶναι ἀναμφισβητήτως πολιτισμὸς τῶν πόλεων. Ἐνα τέτοιο λοιπὸν φαινόμενο δὲν μπορεῖ νὰ ἀγνοηθεῖ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ ἀπὸ τὴ Θεολογία Της, ἡ ὁποία ὡς φιλόστοργος μητέρα σκέπτεται καὶ μεριμνᾷ γιὰ τὰ παιδιὰ Της*».

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀχελώου κ. Εὐθύμιος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «*Οἱ μεγαλουπόλεις ὡς οἰκολογικὸ πρόβλημα: Σφαιρικὴ ἐξέτασις τοῦ προβλήματος, ἱστορικὴ ἀναδρομὴ, αἷτια, κύρια χαρακτηριστικὰ, γενικὲς ἐπιπτώσεις*». Στὴν εἰσηγήσει τοῦ ὁ Σεβ. μεταξὺ ἄλλων τόνισε: «*Στὸ ἀστικὸ φαινόμενο, συνυπάρχουν ταυτόχρονα δύο ἀντίθετες τάσεις: ἡ μία πού καλλιεργεῖ τὴ ζωὴ καὶ ἡ ἄλλη, πού ὠθεῖ πρὸς τὸν θάνατο. Μία σειρὰ ἱστορικῶν φιλοσόφων*

των πόλεων τονίζουν ότι η Άστικοποίηση είναι μία μεταβατική περίοδος της ζωής της ανθρωπότητας, όπως και πολλές άλλες που συνέβησαν κατά το παρελθόν. Υποστηρίζουν δηλαδή, ότι η Άστικοποίηση αποτελεί μία διαδικασία μετάβασης της ανθρωπότητας, από την εποχή των πόλεων, στην εποχή της Οικουμένης. Η επιταχυνόμενη αστική εξέλιξη θα οδηγήσει σε μια πλανητική εγκατάσταση, σε μια παγκόσμια πόλη, την οποία ο δικός μας διάσημος πολεοδόμος Κ. Δοξιάδης ονόμασε Οικουμενόπολη ο δε Άγγλος ιστορικός *Arnold Toynbee World City*».

Στή διάρκεια της Ημερίδας έγιναν και οι ακόλουθες εισηγήσεις: 1. *Θρησκευτικές επιπτώσεις*. Προβλήματα εις τήν σχέσιν ανθρώπου και Θεού, θρησκείας και πιστών, (καθ. κ. Εύ. Θεοδώρου). 2. *Ψυχολογικές επιπτώσεις*. Προβλήματα ανθρωπολογικού και ψυχολογικού χαρακτήρα, (κ. Εύ. Συγκολλίτου, αναπλ. καθ. Ψυχολογίας του Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ.). 3. *Κοινωνικές επιπτώσεις*. Προβλήματα εις τις διαπροσωπικές και κοινωνικές νοοτροπίες, συμπεριφορές και δράσεις, (καθ. Άπ. Νικολαΐδης). 4. *Η παρατηρούμενη πλανητική αλλαγή εις τὸ ἀτμοσφαιρικό περιβάλλον*. Προβλήματα εις τις οικολογικές ισορροπίες, τήν διατροφήν και τήν υγείαν των πολιτών, (καθ. κ. Χρ. Ζερεφός). 5. *Τὸ βιώσιμο αστικό περιβάλλον*. Εισηγητής: Ἐπίτιμος Ἀντιπρόεδρος του Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας και Πρόεδρος του Ἐπιμελητηρίου του Περιβάλλοντος κ. Μιχαήλ Δεκλερῆς.

Ἡ ΙΖ' Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψη Ὁρθοδ. Ἐκκλησιῶν και Ἱ. Μητροπόλεων

Ἰπὸ τήν αἰγίδα του Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστόδουλου, με τήν φιλοξενία του Σεβ.

Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου και τῆ συμμετοχῆ Ἐντεταλμένων δέκα Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν και ἑβδομήντα Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κρήτης και τῆς Δωδεκανήσου, πραγματοποιήθηκε ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου ὡς 3 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. στο Προσκύνημα του Ὁσίου Ἰωάννου του Ρώσου ἡ ΙΖ' Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν και Ἱ. Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων και παραθρησκείας, με θέμα: «*Πτυχές τῆς “Νέας Ἐποχῆς” Ἀπειλή ἀλλοιώσεως του Ὁρθόδοξου φρονήματος ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς “Νέας Ἐποχῆς”*».

Στὸ μήνυμά του πρὸς τήν Συνδιάσκεψη ὁ Μακαριώτατος μεταξὺ των ἄλλων, ὑπογράμμισε και τὰ ἐξῆς:

«*Ὁ θρησκευτικὸς συγκρητισμὸς, τὸν ὁποῖον καλλιεργεῖ και προωθεί ἡ “Νέα Ἐποχή”, ἡ ἀπαράδεκτος διὰ κάθε Ὁρθόδοξον Χριστιανὸν ἄποψις, ὅτι ὄλαι αἱ θρησκείαι ἡ τὰ πνευματικὰ μονοπάτια, κατὰ τήν “νεοεποχίτικην” ὀρολογία, εἶναι παράλληλοι δρόμοι, οἱ ὁποῖοι ὀδηγοῦν εις τὸν Θεόν, προσκρούουν ἀπολύτως εις τήν Ὁρθόδοξον αὐτοσυνειδη-*

Τὴν ἑναρξῆ των ἐργασιῶν κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως & Πρεβέζης κ. Μελέτιος, Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ των Αἰρέσεων και ἀκολούθησε εισαγωγική και ἐνημερωτική ὀμιλία ἀπὸ τὸν Γραμματέα τῆς Σ.Ἐ. ἐπὶ των αἰρέσεων, κ. Τσουρό. Στῆ διάρκεια των ἐργασιῶν ἔγιναν οἱ ἀκόλουθες ἐισηγήσεις: α) Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ. Μελετίου: «*Ἀπὸ τῆ Σκύλλα στη Χάρυβδη*». β) Ἀρχιμ. κ. Δανιὴλ Ἀεράκης: «*Νέα Ἐποχή και Χριστιανική Πίστη*». γ) Πρωτ. κ. Βασ. Γεωργοπούλου: «*Ἀποκρυφισμὸς και Νέα Ἐποχή*». δ) Σεβ. Μητροπολίτου Ἐδέσσης και Πέλλης κ. Ἰωήλ: «*Θέσεις τῆς Νέας Ἐποχῆς ὑπὸ τήν ἑρμηνεία των Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας*». ε) Ἀρχιμ. κ. Ἐφραίμ Τριανταφυλλοπούλου: «*Νέα Ἐποχή, ἀπειλή ἡ πρόσκληση γιά μία ἀφάνταστη ποιμαντική αὐτοκριτική*». στ) Πρωτ. κ. Κυρ. Τσουρού: «*Ὁ Χριστὸς τῆς Νέας Ἐποχῆς*». ζ) κ. Λάμπρου Σκόττζου: «*Κοινὰ στοιχεῖα τῆς Νέας Ἐποχῆς με τὸ Παγκόσμιο Νεοπαγανιστικὸ φαινόμενο*». η) κ. Ἰω. Μηλιῶνη: «*Ἐσωτερισμὸς και Νεογνωστικισμὸς ὡς ἑκφραση τῆς Νέας Ἐποχῆς*». Στῆ συνέχεια μίλησαν οἱ Ἐντεταλμένοι των Ἱ. Μητροπόλεων και ἀναφέρθηκαν στὰ προβλήματα που δημιουργοῦνται στὶς κατὰ τόπους Μητροπόλεις ἀπὸ τήν δραστηριότητα των νεοφανῶν αἰρέσεων και στὸν τρόπο τῆς ποιμαντικῆς ἀντιμετώπισῆς τους.

σίαν μας, ότι ή έν Χριστῶ Ἰησοῦ ἀποκαλυφθεῖσα Ἀλήθεια εἶναι μοναδική, ἀνυπέρβλητος καί ἀναντικατάστατος».

Στό Ἀνακοινωθέν πού ἐκδόθηκε μετὰ τήν ὀλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνδιασκέψεως τουίζονται τὰ ἀκόλουθα: Ἡ λεγόμενη «Νέα Ἐποχή» δέν εἶναι μιὰ συγκεκριμένη ὀργάνωση. Δέν ἔχει ἰδρυτή καί ἐπιτελεῖο. Εἶναι ἕνα ρεῦμα πού προέρχεται ἀπό τήν μετεξέλιξη προηγούμενων μορφῶν θεώρησης τοῦ κόσμου (διαφωτισμός, ρομαντισμός, νεωτερικότητα, μετανεωτερικότητα). Ὁ Χριστός τῆς «Νέας Ἐποχῆς» δέν ἔχει καμία σχέση καί ὁμοιότητα μέ τόν Ἰησοῦ Χριστό τῶν Εὐαγγελίων, τῆς Ἐκκλησίας. Ὅποιαδήποτε, λοιπόν, ἐκ μέρους τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἀναφορά στό

ὄνομα καί στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ παραπλάνηση καί στοχεύει στήν ἐξαπάτηση τῶν Χριστιανῶν.

Χρέος τοῦ κάθε ἀνθρώπου, καί ιδιαίτερα τοῦ Χριστιανοῦ, εἶναι νά μένει ἐδραῖος καί ἀμετακίνητος στήν πίστη στόν Χριστό καί στήν Ἐκκλησία Του. Νά ἀγωνίζεται νά ξεπερνάει ἀνεπηρέαστα τὰ ἀπατηλά συνθήματα, πού τόσο ἀφθονα σερβίρονται κυρίως μέ τὰ μυθιστορήματα καί μέ τὰ ἄλλα σύγχρονα ἠλεκτρονικά μέσα. Τέλος, χρέος τοῦ κάθε Χριστιανοῦ, ἀλλά καί χρέος τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας εἶναι νά ἀντιμετωπίζει μέ καλωσύνη τόν κάθε πλανεμένο, καί ὅταν ἐπιστρέφει νά τόν δέχεται μέ στοργή καί μέ ἀγάπη στήν αὐλή τοῦ Κυρίου.

Ἡμερίδα Πνευματικῶν τῆς Ἱ. Μ. Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως

«Ἡ τυπολογία τῶν ἐξομολογουμένων καί ἡ δημιουργία ἐξομολογητικῆς συνείδησης» ἦταν τὸ θέμα τῆς Ἡμερίδας Πνευματικῶν τῆς Ἱ. Μ. Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε στόν Ἱ. Καθεδρικό Ναό Τιμίου Προδρόμου Νεαπόλεως, μέ ὁμιλητή τόν Ἀρχιμ. Νεκτάριο Ἀντωνόπουλο, ἡγούμενο τῆς Ἱ. Μ. Σαγματᾶ. Τήν Ἡμερίδα παρακολούθησε καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας. Στήν ἐνδιαφέρουσα συζήτηση πού ἀκολούθησε, οἱ Πνευματικοὶ ἀντάλλαξαν τοὺς προβληματισμούς καί τίς ἐμπειρίες τους.

Συνέδριο Στελεχῶν Νεανικοῦ Ἔργου

Συνέδριο Στελεχῶν Νεανικοῦ Ἔργου πραγματοποιήθηκε στήν Ἱ. Μ. Προφ. Ἡλιοῦ στήν Ὑδρα μέ θέμα «Ἡ ζωή τοῦ Παραδείσου ἀπό μαρτυρίες Ἀγίων», ἀπό 30 Σεπτεμβρίου ὡς 20 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ.. Ἔγναν τέσσερις εἰσηγήσεις Στελεχῶν καί συζητήθηκαν καί ὀργανωτικά θέματα γιά τήν τρέχουσα Ἱεραποστολική περίοδο. Ὁ Μακαριώτατος συγχαίροντας τόν Ἀρχιμ. Ματθαῖο Χάλαρη γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ Συνεδρίου τόνισε: «Ἐπίσης προσέξατε τὰ πτωχὰ παιδιά, τὰ ὀρφανὰ, τὰ ἐγκαταλελειμμένα, τὰ ἔχοντα προβλήματα υἰείας. Κεντρίσατε τὸ ἐκκλησιαστικό ἐνδιαφέρον καί στὰ παιδιά, τὰ ἄγευστα θεῖων ναμάτων. Ἐδῶ πρέπει νά γίνει πνευματικὴ δουλειά. Πῶς νά κερδηθοῦν τὰ ἀδιάφορα παιδιά, ἐκεῖνα πού δέν ἐκκλησιάζονται, πού δέν ἔχουν Ἀγία Γραφή σπῖτι τους, πού δέν νηστεύουν ποτέ, πού ζοῦν ζωὴ μακριὰ ἀπὸ τήν Ἐκκλησία, πού χλευάζουν ἴσως καί περιφρονοῦν τὰ ἱερά καί τὰ ὄσια, τὰ παιδιά πού εἶναι ἐπηρεασμένα ἀπὸ διάφορες τηλεοπτικὲς ἐκπομπές. Ἐνα τέτοιο παιδί μπορεῖ νά γίνει ὁ καλύτερος στήν ἐνορία μας. Μὴν τὰ περιφρονοῦμε. Αὐτὸ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς ἐξαρτᾶται. Βέβαια τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἐπίπονο, δύσκολο καί κρύβει ποικίλες ἀντιδράσεις. Ὅμως ἀξίζει νά στρέψεις μιὰ νεανικὴ ὑπαρξὴ ἀπὸ τήν πνευματικὴ ἀτονία, μιζέρια καί ἀνυπαρξία στήν ζωσα, ἀληθινὴ ἐν Χριστῶ ζωὴ καί ἐλευθερία».

ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΟΥΣ

Ὁ Σταυρὸς σύμβολο καὶ ὄπλο δυνάμεως

Τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου

«*Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου*»

α) Προτυπώσεις τοῦ Σταυροῦ στὴν Π. Διαθήκη

Ὁργανο θανατικῆς ἐκτέλεσης ὁ Σταυρὸς ἔγινε ἀπὸ τῆ στιγμῆ πού ἐπάνω του ξαπλώθηκε τὸ ἄχραντο σῶμα τοῦ Λυτρωτοῦ μας, σύμβολο σωτηρίας, θυσίας καὶ νίκης. Ἐγινε γιὰ τοὺς χριστιανοὺς μαγνήτης, στήριγμα, καύχημα καὶ προσκύνημα. «*Σταυρὸς ἀγγέλων ἢ δόξα καὶ τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα*», ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας. Καὶ διδάσκει γιὰ τὴ ζωοποιὸ του δύναμη νὰ ἐκδιώκει τὰ πονηρὰ πνεύματα καὶ νὰ προστατεύη τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὶς σατανικὲς ἐνέργειες.

Ἡ δύναμη τοῦ Σταυροῦ φάνηκε ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Π. Διαθήκης πρὶν ἀκόμα ἔλθει στὸν κόσμον ὁ Χριστός. Τότε εἶχαμε προτυπώσεις τοῦ Σταυροῦ πού δὲν μπορούσαμε νὰ ἀντιληφθοῦμε. Τώρα ξέρουμε τί ἐσήμαιναν τότε. Ὅταν π.χ. ὁ Θεὸς ἔδινε ἐντολὴ στὸν Μωυσῆ νὰ κτυπήσει *σταυροειδῶς* μὲ τὴν ξύλινη ράβδο του τὴν πηγὴ Μερρᾶς πού ἀνέβλυζε πικρὸ νερό, προκειμένου νὰ τὸ μετατρέψει σὲ γλυκό, δὲν μπορούσαμε νὰ καταλάβουμε γιατί ἔπρεπε προκειμένου νὰ γίνῃ τὸ θαῦμα νὰ χτυπήσει τὸ ραβδί μὲ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ὁ σταυρὸς δὲν ἐσήμαινε τίποτε. Καὶ ὁμοίως ὁ Θεὸς προετοίμαζε τὸν κόσμο ἀπὸ τότε γιὰ νὰ ἀντιληφθῇ ἀργότερα τὴ δύναμη τοῦ Σταυροῦ. Τὸ ἴδιο δὲν συνέβη προηγουμένως μὲ τὴ διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης; Φθάνουν στὴν ὄχθη τῆς καταδιωκόμενοι ἀπὸ τοὺς αἰγύπτιους οἱ ἔβραιοι. Καὶ ὁ Θεὸς διατάζει τὸν Μωυσῆ νὰ κτυπήσει τὴ θάλασσα *σταυροειδῶς*. Καὶ μόλις τὸ κάμνει, ἀμέσως τὰ νερὰ χωρίζονται καὶ δημιουργεῖται διάβαση ἀσφαλῆς μέσα ἀπὸ τὸ βυθό. Καὶ περνώντας καὶ ὁ τελευταῖος ἔβραιος, πάλιν ὁ Μωυσῆς κτυπᾷ *σταυροειδῶς* τὴ θάλασσα καὶ τὸ τεῖχος πού συγκρατοῦσε τὰ νερὰ ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ διαλύεται καὶ πνίγει τοὺς αἰγυπτίους στρατιῶτες πού ἀκολου-

θοῦν. Τί ωραία πού τὸ λέγει αὐτὸ ὁ εἰρμὸς τοῦ Κανόνου: «*Σταυρὸν χαράξας Μωυσῆς ἐπ' εὐθείας ράβδῳ τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε, τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι, τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς Φαραὼ τοῖς ἄρμασι κροτήσας ἤνωσεν*». Ποιὸς τότε μπορούσε νὰ ἐξηγήσει τί ἐσήμαινε ἡ σταυροειδὴς τῆς θάλασσας χάραξη; Καὶ ὁμοίως. Ἐπρόκειτο γιὰ προτύπωση τῆς μεγάλης δυνάμεως τοῦ Σταυροῦ, πού θὰ γινόταν ἀργότερα ὄπλο σωτηρίας. Καὶ ἡ ὑψωση πάλιν στὴ μέση τῆς ἐρήμου τοῦ χαλκίνου φιδιοῦ, ἦταν προτύπωση τῆς ὑψώσεως τοῦ Χριστοῦ πάνω στὸ Σταυρό. Κάθε ἔβραιος δαγκωμένος ἀπὸ τὰ δηλητηριώδη φίδια ἐσώζετο κοιτάζοντας τὸν χάλκινο ὄφι. Γιατί ἀργότερα καὶ κάθε ἄνθρωπος θὰ μπορούσε νὰ σώζεται ἀπὸ τὸ ἰοβόλο δῆγμα τῆς ἀμαρτίας ἀτενίζοντας τὸ ζωηφόρο Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ. «*Καθὼς Μωυσῆς ὑψώσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπολλῆται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον*». Αὐτὸς εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, δυνατός, ἀκαταμάχητος, προστασία γιὰ τοὺς πιστοὺς, λιμάνι Σωτηρίας. Πολὺ χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ ἀκόλουθο τροπᾶριο τῆς Ὑψώσεως: «*Χαίροις ὁ ζωηφόρος Σταυρὸς, τῆς εὐσεβίας τὸ ἀήττητον τρόπαιον, ἢ θύρα τοῦ Παραδείσου, ὁ τῶν πιστῶν στηριγμός, τὸ τῆς Ἐκκλησίας περιτείχισμα. Δι' οὗ ἐξηφάνισται ἡ ἀρὰ*

Φθάνοντας
(Ἀθωνικὲς στιγμῆς,

καὶ κατήργηται καὶ κατεπόθη τοῦ θανάτου ἡ δύναμις καὶ ὑψώθημεν ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια. Ὅπλον ἀκαταμάχητον, δαιμόνων ἀντίπαλε, δόξα μαρτύρων, ὁσίων ὡς ἀληθῶς ἐγκαλλώπισμα, λιμὴν σωτηρίας ὁ δωρούμενος, τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος».

β) Ὁ Σταυρὸς ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου

Ἡ Ἐκκλησία μᾶς μιλάει γιὰ τὴ δύναμη τοῦ Σταυροῦ, ἀλλὰ καὶ μᾶς διδάσκει καὶ τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ. Ὁ ἁγ. Γρηγόριος Παλαμᾶς λέγει: «Ὅχι μόνον ὁ λόγος περὶ Σταυροῦ καὶ τὸ μυστήριον, ἀλλὰ καὶ τὸ σχῆμα εἶναι θεῖον καὶ προσκυνητὸν διότι εἶναι σφραγὶς σεβάσμιος, ἀγιαστικῆ καὶ τελειωτικῆ ὄλων τῶν θαυμασιῶν καὶ ἀνεκφράστων ἀγαθῶν τοῦ Θεοῦ». Τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ εἶναι ὄπλο ἐναντίον τοῦ διαβόλου. «Κύριε ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου τὸν Σταυρόν σου

ἡμῖν δέδωκας» ψάλλουμε στὴν Ἐκκλησία. Κάνοντας τὸ Σταυρὸ μᾶς ἀποδιώκουμε μακριὰ μᾶς τὰ πονηρὰ δαιμόνια. Τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ ἀνάγεται στὴν Ἀποστολικὴ Παράδοση. Τὰ ἀσκητικά, ἰδιαίτερα, βιβλία μιλοῦν πολὺ γιὰ τὴ δύναμή του. Μὲ τὸ σημεῖο αὐτὸ ἐξεικονίζεται ὅλη ἡ θεολογία. Τὰ τρία δάκτυλα ποὺ χρησιμοποιοῦνται εἶναι ἡ Ἁγ. Τριάδα. Ἡ θέση ἐπὶ τοῦ μετώπου σημαίνει τὸν Πατέρα, ποὺ εἶναι στοὺς οὐρανοὺς. Ἡ θέση κάτω συμβολίζει τὸν Υἱὸν ποὺ κατήλθε καὶ ἐσαρκώθη. Ἡ θέση στοὺς ὤμους σημαίνει τὸ Ἁγ. Πνεῦμα ποὺ εἶναι «βραχίων» καὶ «δύναμις» Κυρίου. Ἡ ἔνωση τῶν δύο ἄλλων δακτύλων συμβολίζει τὴν ἔνωση τῶν δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ. Σὲ κάθε δύσκολη περίσταση, σὲ κάθε στιγμή τῆς ζωῆς μᾶς πρέπει νὰ σταυροκοπούμεθα. Τὸν Σταυρόν νὰ φέρωμε μαζί μας, στὸ λαιμὸ μᾶς μὲ

αὐτὸν πάντοτε νὰ εἴμαστε, αὐτὸς εἶναι προστατῆς μας, εἶναι «φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης». «Οἱ χριστιανοὶ ἀποτυπώνουν πάντοτε τὸ σῶμα τους τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ δηλώνοντας τὴν ἐκούσια αὐτοπαραιτήση ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ αὐτοτέλεια, τὴ θυσιαστικὴ ἀναφορὰ τῆς ζωῆς τους στὸ θέλημα τοῦ Πατρός. «Τὰ φαινόμενα πάντα δεῖται σταυροῦ» γράφει ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητῆς «καὶ τὰ νοούμενα πάντα δεῖται ταφῆς». Ὅλα τὰ φαινόμενα, κάθε τι ποὺ μᾶς γίνεται προσιτὸ μέσα ἀπὸ τὶς ἀτομικὲς αἰσθήσεις καὶ κάθε γνώση ποὺ κατακτᾶμε μὲ τὴν ἀτομικὴ μᾶς διάνοια, ὅλα ὅσα μοιάζουν νὰ μᾶς ὑποτάσσονται χάρις στὶς ἀτομικὲς μᾶς ἱκανότητες πρέπει νὰ σταυρωθοῦν καὶ νὰ ταφοῦν, νὰ νεκρωθοῦν ὡς ἀτομικὲς βεβαιότητες καὶ θεωρακίσεις τοῦ ἐγώ, προκειμένου νὰ λειτουργήσουν ὡς ἐρωτικὴ σχέση καὶ αὐθυπέμβαση» (Χρ. Γιανναρᾶ σ. 171). Ὁ σταυρὸς δὲν εἶναι ἓνα συναισθηματικὸ σύμβολο, ἀλλὰ δήλωση συσχηματισμοῦ μὲ τὸν τρόπο ὑπάρξεως τοῦ Χριστοῦ.

γ) Ὁ ἱστορικὸς περίγυρος τῆς Σταυρώσεως

Ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ ἐπίσης νὰ πιστεύουμε στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ποὺ σταυρώθηκε, καὶ προσθέτει «ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου». Ἡ ἱστορικὴ ἀναφορὰ στὸν ἡγεμόνα τῆς Ἰουδαίας εἶναι ἀπάντηση στοὺς Δοκητὰς, ποὺ ἐδίδασκαν ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ δὲν ἦταν ἱστορικὸ γεγονός ποὺ συνέβη μιὰ συγκεκριμένη ἐποχὴ. Τὰ Εὐαγγέλια δὲν ἀφήνουν καμμιά ἀμφιβολία γιὰ τὴν ἱστορικὴ συγκυρία τῆς σταύρωσης. Ἐπομένως ὁ Κύριος ἔπαθε πραγματικὰ καὶ ὄχι «κατὰ δόκησιν», ἐδοκίμασε τὸ φρικτὸ μαρτύριο μέχρι τέλους, καὶ παρέδωσε τὸ πνεῦμα ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Ὁ θάνατός του ὑπῆρξε βιολογικὰ γεγονός ἀναμφισβήτητο. Καὶ ὁ Πιλάτος, ποὺ κατὰ τὸν Φίλων ἦταν «τὴν φύσιν ἀκαμπῆς καὶ μετὰ τοῦ αὐθάδους ἀμείλικτος» συνήργησε στὸ μαρτύριο τοῦ Χριστοῦ. Δὲν χρειάζεται ἐδῶ νὰ καταγίνουμε μὲ τὸν Πιλάτο. Ἡ ἱστορία ὅμως μᾶς προσφέρει ἀρκετὲς περὶ αὐτοῦ πληροφορίες ποὺ καταδείχνουν τὸν ἀγέρωχο καὶ τυραννικὸ του χαρακτήρα. Κατεσπίλωσε τὴν ἡγεμονία του μὲ σφαγές, λεηλασίες, δωροδοκίες, ἱεροσυλίες καὶ ἄλλα φρικτὰ ἐγκλήματα. Ὑπῆρξεν ἐκεῖνος ποὺ οὐσιαστικὰ παρέδωσε τὸν Χριστὸν εἰς θάνατον.

στὴν κορυφή...
Μονὴ Φιλοθέου, 1993)

«50 χρόνια προσφοῶς, ζωῆς καὶ δημιουργίας»

Τοῦ κ. Σπυρίδωνος Δημ. Κοντογιάννη,
Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ὁ τόμος τὸν ὁποῖο μετὰ ἀπὸ λίγο θὰ πάρετε στὰ χέρια σας, μιλάει γιὰ δύο παιδιά πὺ ἔχουν σήμερα ἡλικία 50 ἐτῶν τὸ κάθε ἓνα καὶ περιγράφει πολὺ εὐστοχα καὶ μὲ ὑποδειγματικὸ τρόπο καὶ ἔκδοση τὴν πενήντᾶχρονη ἱστορία τους. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ πῶ ὅτι ἡ στιγμή αὐτὴ εἶναι «κορυφαία στιγμή» ἀλλὰ καὶ «μεγάλῃ δουλειά», γιὰ τὸ βιβλίον αὐτὸ ἀποτυπώνει στὸ χαρτί τὴν καλύτερη καὶ καθαρώτερη φωτογραφία, τὴν ὑπέροχη εἰκόνα τοῦ «Χριστιανικοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συλλόγου: Ἡ Ἁγία Τριάς» καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀδελφοῦ του, δηλαδὴ τοῦ «Ἑλληνορωσικοῦ Οἴκου Εὐγηρίας».

Ἐπιτρέψατέ μου, λοιπόν, πρὶν κάνω λόγο γιὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ τοῦ βιβλίου νὰ σας πῶ δύο λόγια γιὰ τὴν ιδιαίτερη συγκρότηση τῆς πολυσέλιδης αὐτῆς ἐκδόσεως, ἢ ὁποῖα ἔγινε μὲ εὐστοχὴ ἐπιλογή θεμάτων, ἐξαιρετικὴ ἐπιλογή κειμένων, καλλιτεχνικὴ ἀρτιότητα καὶ ὑψηλὴ αἰσθητικὴ πὺ προκαλεῖ τὸν θαυμασμό. Τὸ δίγλωσσον αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως προσθέτει στὴν ἱστορικὴ τῆς ἀξία, ἢ δὲ ἀφιέρωσή τῆς στοὺς ἐπωνύμους καὶ ἀνωνύμους εὐεργέτες, δωρητὲς καὶ συμπαραστάτες τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ Ἰδρύματος ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνη τῆς σημερινῆς Διοικήσεως τοῦ Χριστιανικοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συλλόγου «Ἡ Ἁγία Τριάς» καὶ τοῦ Ἑλληνορωσικοῦ Οἴκου Εὐγηρίας πρὸς αὐτοὺς.

Τὸ βιβλίον προλογίζει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης κ. Συμεῶν, ὁ ὁποῖος τονίζει ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους σὲ ὅποια ἡλικία καὶ ἂν βρίσκονται. Ἡ ἀγάπη ὁμως πρὸς τοὺς ἡλικιωμένους ἐκφράζει μίαν ἀπὸ τὶς πῖο λεπτές καὶ εὐγενικές πλευρές τῆς, οἱ δὲ χριστιανικοὶ οἴκοι εὐγηρίας, εἶναι ἰδρύματα πὺ ἐμπνέει, δημιουργεῖ καὶ διατηρεῖ ἢ φλόγα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ἐμπνευσμένων ἐκκλησιαστικῶν ποιμένων καὶ ζωντανῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ σεβαστὸς σὲ ὅλους μας Πανοσ. Ἀρχιμ., Καθηγούμενος τῆς Ἱ. Κτητορικῆς Μονῆς τοῦ Παράκλητου, Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγ. Τριάδος (τῆς γνωστῆς μας «ρωσικῆς ἐκκλησίας» στὴν ὁδὸ Φιλελλήνων τῶν Ἀθηνῶν) καὶ Πρόεδρος τοῦ Χριστιανικοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συλλόγου «Ἡ Ἁγία Τριάς», κεφαλὴ καὶ κινητήριος δύναμις τοῦ Ἑλληνορωσικοῦ Οἴκου Εὐγηρίας, ὁ πατὴρ Τιμόθεος Σακκάς, στὸν Πρόλογόν του τονίζει ὅτι ἡ ἐκδοσὴ τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ Τόμου ἔγινε γιὰ νὰ μὴν περάσει ἀπαρατήρητη ἢ πενηνταετία τῆς ζωῆς, τῆς προσφοῶς καὶ τῆς δημιουργίας τοῦ Χριστιανικοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συλλόγου «Ἡ Ἁγία Τριάς», γιὰ νὰ μὴν ξεχαστοῦν 50 χρόνια ἰδρώτων, ἀγῶνων καὶ μόχθων τῶν μελῶν του γιὰ τὸ Ἰδρυμα, καὶ τέλος γιὰ νὰ μὴν ξεχαστοῦν οἱ ἀρωγοὶ τοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ Ἰδρύματος οἱ ὁποῖοι βοήθησαν στὸ ἔργο αὐτὸ εἴτε ὡς εὐεργέτες καὶ δωρητὲς, εἴτε ὡς συμπαραστάτες

Στις 9 Ὀκτωβρίου 2005 στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ «Ἑλληνορωσικοῦ Οἴκου Εὐγηρίας» (Ἡλεκτροπόλεως

45, Ἀργυρούπολη), ἔγινε σὲ εἰδικὴ ἐορταστικὴ ἐκδήλωση τοῦ «Χριστιανικοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συλλόγου Ἡ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ» καὶ τοῦ «Ἑλληνορωσικοῦ Οἴκου Εὐγηρίας», ἢ παρουσίαση τοῦ δίγλωσσου Ἱστορικοῦ Τόμου μὲ τὸν τίτλον «50 χρόνια προσφοῶς, ζωῆς καὶ δημιουργίας» ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Σπ. Δημ. Κοντογιάννη, τὴν ὁμιλία τοῦ ὁποῖου παρουσιάσαμε ἐδῶ.

Τὴν ἐκδήλωση τίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης κ. Συμεῶν, ὁ Πρέσβης τῆς Ρωσικῆς Ὀμοσπονδίας κ. Andrei Vitovin μὲ πλειάδα διπλωματικῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐνταῦθα Πρεσβείας τῆς Ρωσίας, ὁ Δήμαρχος Ἀργυρουπόλεως κ. Ἱ. Τσαρπαλῆς, τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συλλόγου Ἡ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ καὶ τοῦ Οἴκου Εὐγηρίας, πολλοὶ εὐεργέτες καὶ δωρητὲς τοῦ Ἰδρύματος καὶ πλῆθος Ἑλλήνων καὶ Ρώσων πὺ ζοῦν στὴν Ἀθήνα.

στη θεάρεστη αυτή προσπάθεια του Συλλόγου.

Ο πανηγυρικός και ιστορικός αυτός τόμος που καταγράφει όλη τη διαδρομή του Συλλόγου και του Ίδρύματος στα πενήντα χρόνια της ζωής τους, συγκροτείται από 12 ενότητες. Γι' αυτό παρακαλώ να μου επιτρέψετε να αναφερθώ με μεγάλη συντομία στην κάθε μία από τις ενότητες αυτές, αφού σε λίγο ο Τόμος θα βρίσκεται στα χέρια σας και θα έχετε την ευκαιρία να τον διαβάσετε και να περπατήσετε μαζί του από το έτος 1955 μέχρι σήμερα και να ζήσετε μαζί του μισόν αιώνα λειτουργίας και προσφοράς του Συλλόγου και του Ίδρύματος, να γνωρίσετε τα πρόσωπα που εργάστηκαν, κοπίασαν, ιδρώσαν, πόνεσαν, έζησαν μεγάλες αγωνίες και αγωνίσθηκαν να τις ξεπεράσουν ώστε να λειτουργεί μέχρι σήμερα η δαση αυτή της αγάπης. Θα γνωρίσετε κατά τον αναγνωστικό περίπατό σας, μέσα από τον Τόμο αυτό, τους ευεργέτες του Συλλόγου και του Οίκου Ευγερίας, θα γνωρίσετε από το φωτογραφικό υλικό του, δοῦκες, πρίγκιπες, κόμητες, άλλους άπλους, αγαθούς, έξυπνους και δραστήριους ήλικιωμένους ανθρώπους που έζησαν εδώ, όταν στην εύλογη πλούσια από τον Θεό χώρα τους, την Άγια Ρωσία, κάποιιο χωρίς Θεό, τους ανάγκασαν να έκπατριστοῦν και να γίνουν πρόσφυγες.

Στις σελίδες του βιβλίου αυτού θα δῆτε να ξετυλίγεται το νῆμα των τόπων και των καταγραφών, που μεταποιήθηκαν σε αναμνήσεις και αναπολήσεις ενός κόσμου που πέρασε αλλά και που ζεί μέσα από αυτές τις καταγραφές, τις αναμνήσεις και τις μεταποιήσεις. Θα γνωρίσετε τους έπισήμους έπισκέπτες τους και θα θαυμάσετε το πλούσιο Μουσείο του Οίκου και τη Βιβλιοθήκη τους που συγκροτήθηκαν από τις προσφορές των ήλικιωμένων που έζησαν εδώ.

Οι 12 ενότητες που συγκροτούν τον Τόμο περιγράφουν: 1) Το ιστορικό του ξεκινήματος και τις πρώτες κτιριακές εγκαταστάσεις του Οίκου Ευγερίας. 2) Την ανέγερση του νέου κτηρίου. 3) Την ανέγερση του Δαμιραλείου πτέρυγος. 4) Την ανέγερση διωρόφου έξοχικῆς κατοικίας του Συλλόγου για τους τροφίμου του Οίκου Ευγερίας. 5) Την ανέγερση του τετραωρόφου νεοκλασικού κτηρίου. 6) Τον

Ι. Ν. του Άγίου Σεραφείμ του Σάρωφ, προστάτου του Ίδρύματος. 7) Το Μουσείο. 8) Τη Βιβλιοθήκη. 9) Τους Ευεργέτες του Συλλόγου και του Ίδρύματος. 10) Την Διοίκηση, συντήρηση, φροντίδα και ψυχαγωγία των τροφίμων. 11) Φωτογραφικά στιγμιότυπα των τροφίμων του Οίκου Ευγερίας. 12) Τις έπισκέψεις έπισήμων προσώπων.

Και τώρα, παρακαλώ, επιτρέψατέ μου να αναφερθώ σε τρία πρόσωπα, που ύπῆρξαν πρωτεργάτες στην ιστορική ζωή των πενήντα ετών του «Έλληνορωσικού Οίκου Ευγερίας» (1955-2005), χωρίς καμμία διάθεση να υποτιμήσω την προσφορά, τους κόπους και τον ζῆλο όλων των άλλων που συμπαραστάθηκαν ἢ συμπαραστέκονται και βοηθοῦν μέχρι σήμερα τον Οἶκο τουτο της αγάπης και των όποιων τα όνόματα δέν μᾶς παίρνει ο χρόνος να αναφέρω.

Το πρώτο πρόσωπο, ἢ πρωτεργάτης του έργου που ὅλοι θαυμάζουμε σήμερα, ύπῆρξε ἢ Πριγκίπισσα Έλένη του Νικολάου. Όπως ὅλοι γνωρίζετε, μετά τη Ρωσική Έπανάσταση του 1917, πολλοί Ρῶσοι ευγενείς αλλά και πολλοί άπλοι και φιλοπάτριδες Ρῶσοι διασκορπίστηκαν ὡς πρόσφυγες σε ὅλη την οικουμένη. Άρκετοί από αυτούς κατέφυγαν στη φιλόξενη Ελλάδα, όπου και εγκατάστηθηκαν, είτε μόνοι, είτε με μέλη των οικογενειών τους.

Με την πάροδο ὅμως των ετών, και ιδιαίτερος μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, πολλοί πρόσφυγες περιῆλθαν σε δεινή θέση, και κυρίως εκείνοι της τρίτης ήλικίας, οί όποιοι δέν κατόρθωσαν για διάφορους λόγους να δημιουργήσουν οικογένεια ἢ χῆρευαν ἄτεκνοι. Μοναξιά, γηρατειά, φτώχεια, ασθένειες, ακατάλληλες συνθηκες ζωῆς, δημιούργησαν μεγάλα και ἄλυτα γι' αυτούς προβλήματα, τα όποια έπρεπε κάποιιο ἄλλοι, πιό δυνατοί, να τα λύσουν.

Το μέγεθος αυτών των προβλημάτων άπασχόλησε σοβαρά τη Μεγάλη Πριγκίπισσα Έλένη Βλαδιμήροβνα († 1957), έγγονη του Τσάρου Άλεξάνδρου Β΄ († 1881) και σύζυγο του Πρίγκιπα Νικολάου († 1936), υίου των Βασιλέων των Έλλήνων Γεωργίου Α΄ († 1913) και Όλγας († 1926). Η αγαπῶσα, λοιπόν, καρδιά της συνέλαβε την ιδέα να ιδρύσει έναν Οἶκο Ευγερίας, στον όποιο θα έβρισκαν κα-

ταφύγιο και ανακούφιση οί απόμαχοι τής ζωής Ρώσοι πρόσφυγες. Για τήν ύλοποίηση του σκοπού αυτού, ή αείμνηστη Πριγκίπισσα Έλένη, μέ τή συνεργασία του πνευματικού της, Αρχιμανδρίτου τότε και έφημερίου του Ναού τής Άγίας Τριάδος (ρωσικού) Ήλία Αποστολίδη (του κατόπιν μητροπολίτου Καναδά Ανατολίου) και άλλων προσωπικότητων ίδρυσε τò 1955 τòn Χριστιανικό Φιλανθρωπικό Σύλλογο «Η Άγία Τριάς», τòn όποιο προίκισε με οικόπεδική έκταση 3.300 τ.μ. στην περιοχή τής Αργυρουπόλεως (έδω δηλ. πού βρισκόμαστε), τήν όποία τής παραχώρησε ό μακαριστός Ί. Γερουλάνος, μέ προοπτική νά αναγερθεί σ' αυτήν γηροκομείο για τούς ηλικιωμένους Ρώσους πρόσφυγες.

Έτσι στις αρχές τής έπόμενης χρονιάς (14-1-1956), θεμελιώθηκε στό οικόπεδο του Συλλόγου, από τή μεγαλόψυχη Πριγκίπισσα Έλένη του Νικολάου, τò πρώτο διώροφο κτίριο του Γηροκομείου, μέ δυνατότητα φιλοξενίας τριάντα ηλικιωμένων ανθρώπων.

Για τήν ανέγερσή του ή Πριγκίπισσα Έλένη Ο.Η.Ε., ό όποιος και διέθεσε τò ποσό τών 25.000 δολλαρίων. Μέ τά χρήματα αυτά,

καθώς και μέ προσφορές πολλών άλλων δωρητών Έλλήνων αλλά και εύκατάστατων Ρώσων προσφύγων, ολοκληρώνονται οί οικοδομικές έργασίες τòn Αύγουστο του 1956. Έτσι στα τέλη του Δεκεμβρίου του ίδιου έτους γίνονται δεκτοί στον Οίκο Εύγηρίας οί πρώτοι τρόφιμοι: δεκατρείς πρόσφυγες γέροντες και γερόντισσες! Άξίζει νά σημειωθεί, ότι ή συμπαράσταση του Ο.Η.Ε., συνεχίστηκε μέχρι τò 1961 περίπου. Για κάθε εισερχόμενο τρόφιμο στό Ίδρυμα, ό διεθνής Όργανισμός προσέφερε τò ποσό τών 24.000-30.000 δολλαρίων έφ' άπαξ.

Ή φωτεινή και ισχυρή προσωπικότητα τής Πριγκίπισσας Έλένης, όπως ήταν φυσικό, συνέβαλε καθοριστικά στην πραγματοποίηση του έργου, τò όποιο και έθεσε υπό τήν άμεση προστασία της. Γι' αυτό, άλλωστε, στην αρχή, ό Οίκος Εύγηρίας, έλαβε τήν όνομασία «Οίκος Πριγκίπισσας Έλένης του Νικολάου». Δυστυχώς, όμως, ή Πριγκίπισσα Έλένη απέβίωσε στις 14 Μαρτίου 1957 και όπως ήταν έπόμενο, άμέσως μετά τήν κοίμησή της άρχισαν νά δημιουργούνται τά πρώτα προβλήματα...

Μετά τò θάνατό της τò έργο ανέλαβε τò

νέο Δ. Σ. του Συλλόγου με πρόεδρο τὸν δωρητὴ τοῦ οἰκοπέδου Ἰ. Γεροῦλανο καὶ ἄρχισαν νέοι ἀγῶνες γιὰ τὴν συντήρησή του.

Τὸ δεύτερο πρόσωπο, ὁ συνεργάτης καὶ συμπαραστάτης στοῦ μεγάλο αὐτὸ ἔργο τῆς αείμνηστης Πριγκίπισσας ὑπῆρξε ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Καναδᾶ Ἀνατόλιος, ὁ τότε Ἀρχιμανδρίτης πατὴρ Ἡλίας Ἀποστολίδης, πνευματικὸς πατέρας καὶ προστάτης τοῦ ὁμιλοῦντος. Στὸ πρόσωπο καὶ τὴν κρίση τοῦ μακαριστοῦ π. Ἡλία-Ἀνατολίου, ἡ Πριγκίπισσα Ἑλένη εἶχε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη καὶ δὲν ἔκανε τίποτε γιὰ τὸ Γηροκομεῖο ἂν δὲν εἶχε καὶ τὴ σύμφωνη γνώμη του.

Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Καναδᾶ Ἀνατόλιος γεννήθηκε τὸ 1895 στὴ Θεοδόσια τῆς Κριμαίας, στοῦ ἑλληνικὸ σχολεῖο τῆς ὁποίας ἔμαθε καὶ τὰ πρῶτα γράμματα. Ὑπῆρξε πνευματικὸ παιδὶ τοῦ Ἑλληνα Ἀρχιμανδρίτη Ἀμβροσίου Πλειανθίδη, τοῦ κατόπιν Μητροπολίτου Μοσχονησίων, Ἐθνομάρτυρα καὶ Ἁγίου Ἱερομάρτυρα τῆς Ἐκκλησίας μας († 1922), ὁ ὁποῖος καὶ φρόντισε γιὰ τὶς θεολογικὲς σπουδὲς του στὴν Θεολογικὴ Ἀκαδημία τῆς Μόσχας τῆς προεπαναστατικῆς Ρωσίας (1913-1917).

Χειροτονήθηκε Διάκονος καὶ πρεσβύτερος τὸ 1922 ἀπὸ τὸν μάρτυρα Ἀρχιεπίσκοπο Ταυρίδος καὶ Συμφερουπόλεως Νικόδημο. Φυλακίστηκε τετράκις. Ἐπὶ τριετία ἐξωρίσθηκε στὴν κεντρικὴ Ρωσία καὶ καταδικάστηκε ἀπὸ τὸ κομμουνιστικὸ καθεστῶς τῆς Ρωσίας (Σοβιετικῆς Ἐνώσεως) σὲ θάνατο. Διασωθεὶς μὲ ἐπέμβαση τοῦ τότε Ἑλληνα πρεσβευτῆ στὴ Ρωσία Πανουργιᾶ, ἀπελάθηκε στὴν Ἑλλάδα τὸ 1927.

Ὑπηρέτησε ὡς Ἐφημέριος στὴ Μητρόπολη Μαντινείας καὶ Κυνουρίας καὶ στὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν. Ἀνήγειρε τὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Θωμᾶ Ἀμπελοκήπων (Γουδί) στὸν ὁποῖο καὶ ἐφημέρευσε ἐπὶ 27 ἔτη. Ἐξωράισε καὶ εὐπρέπισε τὴ Ρωσικὴ Ἐκκλησία Ἀθηνῶν. Ὡς Ἐφημέριός της (1952-1961) ἀποκάλυψε τὶς κάτωθεν αὐτῆς κατακόμβες καὶ ἐξέδωσε τὴν ἱστορία της («Παναγία Λυκοδήμου», Ἀθῆναι 1959), ὑπῆρξε δὲ καὶ ἐξομολόγος τῆς μακαριστῆς Πριγκίπισσας Ἑλένης ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην.

Κατὰ τὴν Κατοχὴ ἔσωσε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς πολλοὺς Ἕλληνες καὶ Ἑβραίους. Στὶς 10 Σεπτεμβρίου 1961 χειροτονήθηκε μὲ τὴν εὐλογία τοῦ μακαριστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πα-

τριάρχου Ἀθηναγόρα Μητροπολίτης Καναδᾶ, παραιτήθηκε ὁμως γιὰ λόγους ὑγείας τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1962. Προσέφερε πολλὲς ὑπηρεσίες στὸν «Οἶκο Πριγκίπισσας Ἑλένης τοῦ Νικολάου», (Ἑλληνορωσικοῦ Οἴκου Εὐγηρίας σήμερα). Γιὰ τὶς πολλαπλὲς καὶ μεγάλες ὑπηρεσίες καὶ τὴν προσφορὰ τοῦ μακαριστοῦ πατρὸς Ἡλία-Μητροπολίτου Ἀνατολίου δὲν θὰ πῶ τίποτε, καίτοι γνωρίζω λεπτομερῶς καὶ ἀπὸ «πρῶτο χέρι» ὅπως λέμε, γιὰ τὸν ἀοίδιμος πνευματικὸς μου Πατέρας μου ἔδωσε ἐντολὴ νὰ μὴν τὶς ἀναφέρω ποτέ, ἀφοῦ ποτέ δὲν ἤθελε νὰ ἐπαινεῖται. Κοιμήθηκε ὀσιακὰ στὶς 26 Ἰουνίου 1976.

Γιὰ τὸ τρίτο πρόσωπο, μὲ τοὺς κτύπους τῆς καρδιάς τοῦ ὁποίου λειτουργοῦν σήμερα ὁ Σύλλογος καὶ ὁ Οἶκος Εὐγηρίας, τὸν σεβαστὸ σὲ ὅλους Πανσο. Ἀρχιμ. π. Τιμόθεο Σακκά, ἐπιτρέψατέ μου νὰ μὴν πῶ τίποτε. Καὶ αὐτὸ γιὰ τὸν δὲν ἔχω λόγους ἢ μᾶλλον δὲν βρίσκω λόγια. Γιὰ τὸν π. Τιμόθεο μιλοῦν ὅλα ὅσα βλέπετε γύρω σας καὶ ἡ δική μου σιωπὴ ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὶς φωνὲς πού πρέπει νὰ ἀκοῦτε ὅλοι αὐτὴ τὴν ὥρα, γιὰ τὸ πάντα ἐδῶ, ἀπὸ τὸν Ὅσιο Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, τοὺς τροφίμους, τοὺς ἐργαζομένους, τὰ κτίρια, ὅλα φωνάζουν καὶ μᾶς λένε: ζοῦμε, ὑπάρχουμε καὶ λειτουργοῦμε γιὰ τὴν λειτουργίαν ἡ καρδιά τοῦ πατρὸς Τιμοθέου. Ἐγὼ τὸ μόνο πού προσθέτω στὶς φωνὲς αὐτὲς μὲ πολὺ σεβασμὸ καὶ ἀγάπη εἶναι ἡ εὐχή: πάτερ Τιμόθεε, ἡ καρδιά σας εὐχομαι νὰ χτυπάει γιὰ πολλὰ-πολλὰ χρόνια ἀκόμη, γιὰ νὰ ζοῦν, νὰ ὑπάρχουν καὶ νὰ λειτουργοῦν ὁ Χριστιανικὸς Φιλανθρωπικὸς Σύλλογος «Ἡ Ἁγία Τριάς» καὶ ὁ Ἑλληνορωσικὸς Οἶκος Εὐγηρίας στὴν Ἀργυρούπολη καὶ νὰ γιορτάσουν καὶ ἄλλες, πολλὲς, πολλὲς πεντηκονταετίες... Πολλὰ τὰ ἔτη σας. Mnogaja lieta.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΟΙ ΘΕΟΛΟΓΟΙ
ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΟΥΝ 3*

Γιατί τον θυμηθήκαμε τον σοφό αυτό στοχαστή, (Ντέ Λυμπάκ) τώρα που έχουν περάσει δώδεκα χρόνια από την έκδημία του; Διότι τα τελευταία χρόνια άρχισαν να εκδίδονται στο Παρίσι, σε μία σειρά, όλα τα θεολογικά έργα του, τα όποια θα καλύψουν 48 τόμους. Αυτό το σημαντικό έγχείρημα ανέλαβαν οι γνωστές εκδόσεις Cerf πρό πέντε ετών. Ο κάθε τόμος περιλαμβάνει πάνω από 400 σελίδες. Όμως ο όγκος δεν είναι το κυριώτερο. Είναι η ποιότης, το βάθος και η τεκμηρίωση της πλούσιας εργασίας του, είτε αναφέρονται τα θέματά του στους Πατέρες της Έκκλησίας –τη μεγάλη αγάπη του– είτε στο δόγμα, είτε στην έρμηνευτική, είτε σε άλλες θρησκευίες, είτε στην εποχή μας.

Πριν αφήσουμε τον διάσημο αυτό στοχαστή, καθηγητή και ακαδημαϊκό, ας θυμηθούμε και κάτι άλλο σημαντικό. Πρό 60 ετών, εν καιρώ γερμανικής κατοχής, πήρε τη γενναία απόφαση μαζί με άλλους δύο γάλλους πατρολόγους να εκδώσουν στο Παρίσι τους Πατέρες της Έκκλησίας (Έλληνες, Λατίνους και Σύρους). Το μεγαλειώδες αυτό έγχείρημα ανέλαβαν οι προαναφερθείσες εκδόσεις Cerf και συνεχίζεται μέχρι σήμερα έχοντας ξεπεράσει τους 450 τόμους (δχι μεγάλους σε όγκο, αλλά μεγάλους σε επιμέλεια).

Σχετικό είναι και το έξης. Το 1961 ένας καθηγητής της Θεολογικής σχολής Αθηνών πρόσφερε στον μεγάλο αυτό θεολόγο και πατρολόγο το βιβλίο που είχαμε εκδώσει το 1956 με τίτλο «Η νοσταλγία της Όρθοδοξίας». Απαντώντας εκείνος μάς έγραψε τα έξης: «Όπως θα μπορούσατε ίσως να το ιδήτε από μερικά δημοσιεύματά μου, προσπαθώ να αναβαθμίσω κατά το δυνατόν ή μάλλον να κάνω πιο γνωστή γύρω μου την μεγάλη κοινή χριστιανική παράδοση, αυτήν που συνδέει την Ανατολή και τη Δύση και κατά την πρώτη ρίζα είναι προφανώς ανατολική. Έλπίζω ακόμη ότι η συλλογή μας “Χριστιανικά Πηγαί”, σαν συνέχεια πολλών άλλων αναλόγων προσπαθειών των προηγούμενων γενεών, θα συντελέσει στο να δείξη στη σκέψη των Πατέρων της Έκκλησίας –που είναι οι Πατέρες μας– αυτή τη μεγάλη κληρονομία που είναι κοινή για όλους μας» (Λιών, 27 Ιουλίου 1961).

Έκτος από τους δύο κορυφαίους Γάλλους θεολόγους, που επιχείρησαν μια σωστή και σοβαρή κριτική της ρωμαϊκής αυθαιρεσίας και συγχρόνως μια προσέγγιση και κατανόηση της Όρθοδόξου Έκκλησίας, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε και άλλους παρόμοιους έρευνητάς και μελετητάς, οι όποιοι έβαν

δισαν παράλληλο δρόμο με θάρρος και έντιμότητα. Δύο τέτοια ονόματα, επίσης της γαλλικής θεολογίας, είναι ο Louis Bouyer και ο Jean Tillard. Ο πρώτος, πρώην προτεστάντης και κατόπιν στο τάγμα των Όρατοριανών, ο δεύτερος στο τάγμα των Δομηρικανών και καθηγητής στον Καναδά.

Σχετικά με τον Bouyer παρουσιάσαμε τη μελέτη του «Οι δυτικοί καθολικοί και η βυζαντινή λειτουργία» (1952), όπου κατακρίνει τους δυτικούς, διότι κακώς δανείζονται μερικά στοιχεία από την όρθοδοξη λειτουργία, ή όποια έχει ένα άπροσμέτρητο κάλλος. (Στο βιβλίο «Η νοσταλγία της Όρθοδοξίας», «Ζωή» 1956). Για τον Tillard παρουσιάσαμε το βιβλίο του «Ο Έπίσκοπος της Ρώμης» (Παρίσι 1982), όπου τονίζει την έξογκωση και μεγιστοποίηση που καθιέρωσε η μονόπλευρη εκείνη σύνοδος παραγκωνίζοντας τη συνοδικότητα. (Στο βιβλίο «Πορεία ευθύνης», Χ.Φ.Ε. 1998).

Παράλληλα με τους προαναφερθέντες Γάλλους θεολόγους αναφέρουμε τον Γερμανοελβετό Hans von Balthasar (†1988). Συνειδητοποίησε την έσωτερική μυστική έμπειρία του θεολόγου έναντι της ψυχρής σχολαστικής θεολογίας και άντλησε αρκετά από τον πλοΐτο της ανατολικής πατερικής έμπειρίας. Μαθητής του προαναφερθέντος Ντέ Λυμπάκ, μεταφράζοντας κατόπιν από τα γαλλικά τους δύο πνευματικώτατους ποιητές Claudel & Rėguy, στράφηκε κατόπιν στους Έλληνες Πατέρες, ο πολυτάλαντος αυτός θεολόγος και μυστικός, και έγραψε τα τρία αξιόλογα έργα του: το πρώτο και πιο σημαντικό με τίτλο «Παγκόσμια λειτουργία» για την κοσμολογία και χριστολογία του αγίου Μαξίμου του όμολογητού, και τα δύο άλλα για τον Όριγένη και τον Γρηγόριο Νύσσης, που δείχνουν την τραγικότητα του ανθρώπινου προβλήματος, αλλά και την έλπίδα της σωτηρίας, που γλυκοφέγγει με την Ανάσταση, με άλλα λόγια την ανθρωπολογία και την σωτηριολογία. Ένα μικρό βιβλίο του που μεταφράστηκε στα έλληνικά έχει τίτλο «Άξια πίστεως είναι μόνο ή αγάπη» (Έκδοση «Άρτος ζωής»). Έτσι το άνήσυχο αυτό πνεΐμα του θεολόγου και φιλοσόφου και μυστικού έδωσε μια γερή μαρτυρία στην εποχή μας για το βαθύτερο νόημα της θεολογίας και για την αξία της πνευματικής έμπειρίας: απομακρυσμένος από τα βατικάνεια σχήματα και έμπνεόμενος από τους Πατέρες της Ανατολής. Παρόμοια ισχύουν και για τον άλλο Γάλλο, Δομηρικανό θεολόγο, M. D. Chenu.

* Από το πρόσφατο βιβλίο του π. Ήλια Μαστρογιαννοπούλου «Η Δύση ανακαλύπτει την Ανατολή» (έκδόσεις «ΤΗΝΟΣ» σσ. 13-21).

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

Η ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ (2)

Ἐλπίδα γιὰ ἕνα καλύτερο μέλλον τῶν μεταναστῶν στὴ χώρα μας

Τοῦ Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου,

Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Βασικὲς ἀρχὲς σχεδιασμοῦ καὶ λειτουργίης

Ἡ ποιμαντικὴ εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας ἔνα-
ντι τῶν μεταναστῶν μπορεῖ νὰ ἐκδηλωθεῖ σὲ
ποικίλες πτυχὲς τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου της
καὶ νὰ τοὺς προσεγγίσει ἀκολουθώντας **βα-
σικὲς ἀρχὲς** τοῦ ποιμαντικοῦ σχεδιασμοῦ της.

α) Ἐτσι ὅσο εἶναι δυνατὸν θὰ κοιτάξει νὰ
τοὺς **προσλάβει**, νὰ τοὺς **ἐνσωματώσει**, δη-
λαδὴ, ἀποφεύγοντας κάθε εἶδους **ἀφομοίωση**.
Ἡ μοναδικότητα τοῦ ἄλλου ὡς προσώπου καὶ
ὡς ὁμάδος εἶναι σεβαστὴ στὴ διαφορετικό-
τητά της καὶ τὴν ιδιαιτερότητά της. Ἄν δὲν
ὑπάρχει ἀξιολογικὴ διαφορὰ ἐντούτοις ὑπάρ-
χουν διαφορὲς. Οἱ διαφορὲς ὅμως δὲν θέτουν
τὸν ἄλλο σὲ ἀπομόνωση. Ὑφίστανται καὶ γί-
νονται ἀποδεκτὲς χωρὶς νὰ τὸν περιθωριο-
ποιοῦν.

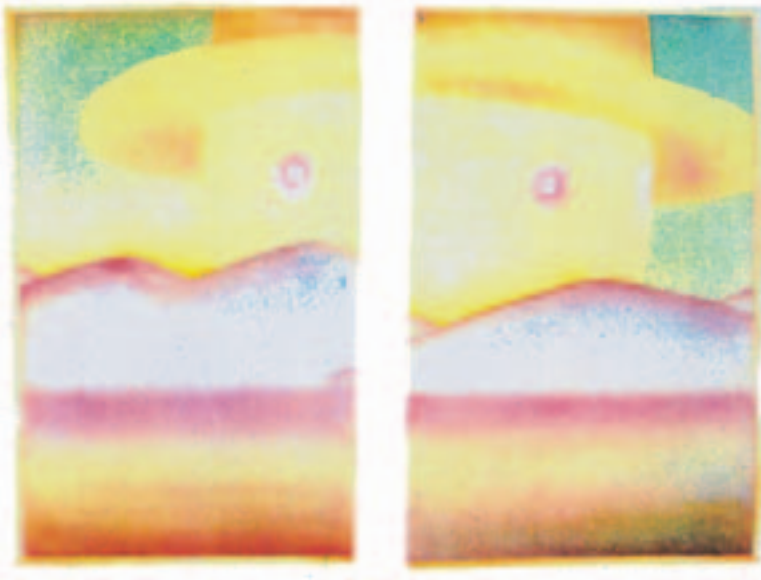
β) Θὰ ἐπιδιώξει τὴ **συνεργασία** μαζί τους.
Δὲν θὰ θελήσει νὰ λύσει τὰ πάντα ἀπὸ μόνη
της. Τοὺς θεωρεῖ συνεργάτες στὸ μέτρο τῆς
συνεργασίας ἔστω κι ἂν εἶναι φορὲς πού θὰ
καταβάλλει τὸ μείζον σὲ συνεργασία μὲ
ἄλλους φορεῖς. Ὅπως οἱ μετανάστες συνερ-
γάζονται μὲ τοὺς γηγενεῖς γιὰ νὰ κτίσουν τὸν
Ὀλυμπιακὸ μας Παρθενῶνα ἢ ὅπως ἔχουν
χαρακτηρισθεῖ ὡς «τὰ χέρια πού φτιάχνουν
τὸν κόσμον», ἔτσι καὶ ἡ Ἐκκλησία θὰ συνερ-
γασθεῖ μαζί τους καὶ μὲ τὶς τοπικὲς ἀρχὲς τό-
σο γιὰ τὴν ἐργασιακὴ καὶ κοινωνικὴ τους
ἐνταξὴ ὅσο καὶ γιὰ τὴν εὐαισθητοποίηση τοῦ
πληθυσμοῦ καὶ τὴν ἀπόρριψη ρατσιστικῶν
στερεοτύπων (βλ. προτεραιότητες τοῦ «Forum
γιὰ τὴν κοινωνικὴ συνοχή»).

γ) Θὰ θελήσει νὰ ἐκμεταλλευθεῖ τὴν
ἐμπειρία της ἀπὸ τὸ παρελθόν, ἐκείνη τῶν

ἄλλων ἐκκλησιῶν καὶ τὴ δική της σημερινὴ
πραγματικότητα. Αὐτὴ ἡ ἐμπειρία ἢ σημε-
ρινὴ πρέπει νὰ ἐρευνηθεῖ καὶ εἰ δυνατὸν μὲ
ιδιαιτέρη ἐμφαση στὶς ἐνορίες πού ἔχουν
ἐργασθεῖ μὲ μετανάστες. Τὸ Γραφεῖο Ἀλλη-
λοβοηθείας καὶ Σχέσεων μετὰ τῶν Ἑένων
Ἐκκλησιῶν ἔχει πολὺτιμη πείρα καὶ πληρο-
φόρηση.

δ) Καὶ ἡ τέταρτη **ἀρχὴ τῆς φιλοκαλίας**
μπορεῖ νὰ βρεῖ πρόσφορο ἔδαφος ἀναπτύξε-
ως ἂν λάβουμε ὑπόψη τὴν πολιτιστικὴ διά-
σταση τῆς Ποιμαντικῆς καὶ τὴν ποιμαντικὴ
διάσταση τοῦ Πολιτισμοῦ. Ἐδῶ ἀποφεύγο-
ντας τὸ φαινόμενο διαπολιτιστικῆς προσοι-
κείωσης ἢ ἐκπολιτισμοῦ (acculturation) θὰ
γίνει προσπάθεια ἐνσαρκώσεως, προσπάθεια
ἐμπολιτισμικὴ (inculturation) νὰ λειτουργή-
σει ἡ Ἐκκλησία καὶ μὲ τὰ ἀνθρώπινα μέσα,
σὲ βαθειὰ ἐνότητα καὶ ἀντίδοση ἰδιωμάτων
κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ ἐνσαρκωθέντος Λόγου
τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι ἀπλῶς συμπολιτευομένη,
σὲ τακτικὴ γραμμὴ «συμπολιτισμοῦ» συ-
μπλέοντας στὸν οἰκουμενικὸ πολιτιστικὸ
χώρο. Ἡ ἔννοια τοῦ «ἐμπολιτισμοῦ»
(inculturation ἀποτελεῖ σύγχρονη πρόκληση
γιὰ τὴν Ποιμαντικὴ Θεολογία καὶ συνίστα-
ται στὴν «ἀποδοχὴ ποικιλίας πολιτισμῶν
στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας».

Ἄν ὁ Κύριος στὴν ὠραία εὐχή τοῦ Τρισα-
γίου τῆς Θ. Λειτουργίας τοῦ Μ. Βασιλείου φέ-
ρεται ὡς «ἐμπολιτευόμενος τῷ κόσμῳ τούτῳ»
καὶ ἡ Ἐκκλησία Του ἐμπολιτευομένη σ'
αὐτὸν τὸν κόσμον, ζώντας δηλαδὴ ἐν τῷ κό-
σμῳ καὶ ὄχι ἐκ τοῦ κόσμου, ἐγκοσμικεύεται
καὶ δὲν ἐκκοσμικεύεται. Ἐπιχειρεῖ, σεβομένη
τὴν ποικιλία τῶν πολιτιστικῶν στοιχείων τοῦ

Falon: «Ο ξένος», άκουαρέλα, 1975.

άλλον να ζήσει την όμορφιά του χωρίς όμως να σπιλώσει την ιδική της.

Όλα αυτά δέν είναι ούτε άπλά ούτε τόσο εύκολα. Γιατί πρέπει ή Έκκλησία σύμφωνα με τις λειτουργίες του ποιμαντικού της έργου να κινηθεί αναλόγως. Αναφέρομαι στις γνωστές λειτουργίες της μαρτυρίας, της λατρείας, της κοινωνίας-έπικοινωνίας και της διακοινίας.

α) Σε ό,τι άφορα στην **μαρτυρία**, άσφαλώς θα άποφύγει κάθε είδος προσηλυτισμού. Θα φροντίσει όμως να διαπαιδαγωγήσει τους πιστούς και να τους ένημερώσει για τά πιστεύω των άλλων. Θα χρειασθεί σωστή διδασκαλία με άκριβείς πληροφορίες για τή χώρα τους, τή θρησκεία τους, τά ήθη και τά έθιμά τους. Η προσπάθεια αυτή θα είναι άμοιβαία. Δηλαδή θα προσπαθήσει να πληροφορήσει και τους μετανάστες για τά αντίστοιχα πιστεύω των όρθοδόξων Έλλήνων, για τά ήθη τους κ.λπ. καθώς και για πράγματα που άρέσουν ή ένοχλούν. Καλό είναι να ύπάρξει ένα σώμα γνώσεων για τό πώς βλέπουν οι μέν τους δέ και με ποιά στερεότυπα προσεγγίζουμε ό ένας τόν άλλον. Αυτό μπορεί να γίνει με κοινές συγκεντρώσεις όπου εκπρόσωποι των δύο «κοινοτήτων» θα πληροφορούν και θα ενημερώνουν. Μεγάλη προσοχή πρέπει έπίσης

να δοθεί στις πληροφορίες που δίδονται στα σχολικά έγχειρίδια για τούς μαθητές ως προς τις θρησκευτικές και άλλες πεποιθήσεις των πληθυσμών που εργάζονται κοντά μας.

β) Σε ό,τι άφορα στη **λατρεία** καλό είναι να ύπάρξει δυνατότητα παροχής χώρων για τήν έκτέλεση των θρησκευτικών τους ακολουθιών. Γνωρίζουμε τις δυσκολίες για οικοδόμηση τεμένους ή εύκτηρίων οίκων. Νομίζω όμως ότι έχουν γίνει άρκετά βήματα από πλευράς έπισήμων πολιτικών και έκκλησιαστικών άρχων ώστε να προχωρήσει τó ζήτημα αυτό.

γ) Η τρίτη λειτουργία της **κοινωνίας και έπικοινωνίας** θα ύλοποιηθεί άν κυρίως οι εκπρόσωποι της Έκκλησίας, κληρικοί και λαϊκοί άνοιχτούν σε μιá ισότιμη σχέση με κανόνες έπικοινωνίας που ισχύουν και άποφευχθεί κάθε τι που δυσκολεύει τόν διάλογο. Η έκμάθηση αυτών των κανόνων είναι άναγκαία και πολλαπλώς πολύτιμη, γιατί άσκουμένη σ' αυτήν τήν έπικοινωνία, μεταφέρεται αυτή ή μάθηση και στα καθ' ήμās. Είναι γνωστό ότι ως προς αυτό τó σημείο δέν βαθμολογούμεθα με «Άριστα»...

δ) Η **διακοινία** ως έκφανση του ποιμαντικού έργου αναφέρεται ως διακοινία τόσο πνευματικών όσο και υλικών αναγκών, αναφερομένη κυρίως στα έξι είδη της αγάπης. Η έρμηνεία του Θεοφυλάκτου Άρχιεπισκόπου Βουλγαρίας, ό όποιος έζησε μέχρι τις άρχές του 12ου αιώνα, είναι ένδεικτική για τις προεκτάσεις αυτής της διακοινίας: «Ταύτα πάντα τά έξι είδη της αγάπης έπιτέλει μέν και σωματικώς, πλήν άλλα και ψυχικώς· διπλών γάρ όντων ήμών, έκ ψυχής και σώματος, δύνανται ταύτα διπλώς κατορθωθήναι».

Προσεγγίσεις

Θά μπορούσαμε να περιχαρακώσουμε έτι περαιτέρω τó άντικείμενο της ποιμαντικής ευθύνης μας άν τó πλησιάζαμε με τις διάφορες προσεγγίσεις του ποιμαντικού έργου που έχουμε έφαρμόσει. Είναι γνωστά τά έρωτήματα που παραπέμπουν στις κατηγορίες του

ποιμαίνειν:

Ποιός ποιμαίνει, ποιόν, ποῦ, πῶς, πότε, γιατί, σέ τί, πρὸς τί;

• Ἐχοντας ξεκαθαρίσει πιὸ πάνω τί σημαίνει ποιμαντική εὐθύνη τῆς Ἐκκλησίας, **γιατί** ἀναλαμβάνεται καὶ **πρὸς τί** ἀποβλέπει (στὰ ἄλλα πρόβατα οὐκ ἐκ τῆς αὐτῆς ταύτης) εἶναι σχετικὰ εὐκόλο νὰ ὑποστηρίξουμε ὅτι **ὅλη ἡ Ἐκκλησία**, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ καὶ σέ ὅλο τὸ φάσμα τῶν δομῶν τῆς, θὰ ἐμπλακούν σ' αὐτὴ τὴν εὐθύνη.

• Σὲ **ποιούς** ἀναφέρεται εἶναι σαφές: στοὺς μετανάστες πάσης φύσεως καὶ πάσης θρησκείας καὶ πάσης κατηγορίας.

• Τὸ **ποῦ**: ἀκόμη καὶ στοὺς χώρους δουλειᾶς, καὶ ἐκεῖ πού τοὺς προσκαλοῦμε. Καὶ στὴν οἰκία μας, ὡς μικρὴ ἐκκλησία, στὸ χωρὸ δηλαδή πού ἐργάζονται στὶς οἰκογένειές μας, μποροῦμε νὰ συμπαρασταθοῦμε σ' αὐτούς.

• Γιὰ τὸ **πῶς** θὰ χρειασθεῖ νὰ ἐπιστρατεύσουμε ὅλες τὶς γνώσεις μας μεθόδους καὶ τεχνικὲς καὶ ὅλη τὴ ποιμαντικὴ μας φαντασία γιὰ νὰ ἐνεργήσουμε κατάλληλα. Μποροῦμε ἀκόμα νὰ ἐγκύψουμε σὲ παραδείγματα ἄλλων χωρῶν καὶ ἄλλων Ἐκκλησιῶν ὅπως τὸ Βρετανικὸ καὶ τὸ Σουηδικό.

• Τὸ **πότε** (ὅπως καὶ τὸ ποῦ) δὲν περιορίζεται. Θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρχει μάλιστα καὶ μία ἐπὶ 24ώρου βάσεως ὑπηρεσία προσφυγῆς τῶν μεταναστῶν συντονισμένη μὲ ἄλλες ὑπηρεσίες γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τους. Νὰ ὑπάρξει ἓνα γραφεῖο, πολλῶν καὶ ποικίλων δυνατοτήτων στὴ διάθεσή τους, ἔτσι ὥστε ἀπὸ φυλακῆς πρωίας μέχρι νυκτὸς νὰ μὴν ἀπολίπει ἡ ἐλπίδα καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους πού εἶναι ξένοι σὲ μιὰ ξένη χώρα, ξένοι καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον τους τὸν ἑαυτό, ξένοι πρὸς νέες ἐμπειρίες, αὐτοαποκλειόμενοι λόγῳ ἀδυναμίας δυνατοτήτων, ἀποξενωμένοι πολλὲς φορὲς ἀπὸ τοὺς δικούς τους, καὶ ξένοι πρὸς τὴν ἐργασία πού κάνουν. ἝΑλλα ἤθελαν καὶ ἄλλα τοὺς βγῆκαν.

Σύμφωνα, λοιπόν, μὲ ὅσα ἀναφέρθηκαν πολλὰ γίνονται ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἔχουν νὰ γίνουν ἀκόμα. Οἱ πρωτοβουλίες τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν τῆς, ἡ συζήτηση τῆς παρούσης Διημερίδος καὶ ὁ μόχθος πού κατα-

βάλλει τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας θὰ ἐπιτρέψουν τελικὰ σὰν ἀποτέλεσμα τῆς πρόκλησης πού εἰσπράττει ἡ Ἐκκλησία νὰ φανεῖ τελικὰ ἡ ἐλπίδα γιὰ ἓνα καλύτερο μέλλον τῶν μεταναστῶν στὴ χώρα μας.

Βιβλιογραφία

Ἡ εἰσήγηση προσδιορίζει τὴ δυνατότητα ἐφαρμογῆς τῶν γενικῶν ποιμαντικῶν προϋποθέσεων, ἀρχῶν, λειτουργιῶν καὶ προσεγγίσεων στὸ συγκεκριμένο χωρὸ εὐθύνης τῆς Ἐκκλησίας πού εἶναι οἱ μετανάστες. Γιὰ τὴ συγγραφὴ ὁ εἰσηγητὴς στηρίχτηκε πέρα ἀπὸ τὴν προσωπικὴ του ἐμπειρία καὶ πληροφόρηση σὲ κείμενα πού ὁ ἴδιος ἔχει συντάξει καὶ πού ἀναφέρονται στὴν θεωρία καὶ πράξη τῆς Ποιμαντικῆς.

• *Ἐπιστήμη καὶ Τέχνη τῆς Ποιμαντικῆς*, Ἐκδ. Ἄρμος, Ἀθήνα 1997.

• *Τὰ ἔξι εἶδη τῆς ἀγάπης τοῦ Εὐαγγελίου τῆς κρίσεως*, Ἀθήνα 2000.

• *Ἡ τέχνη τῆς ἀγάπης*, Ἐκδ. Κάνιστρο (Ἱ. Μονὴ Ἁγ. Νεοφύτου), Πάφος Κύπρου 1998.

Ἐπιθυμεῖ ἐπίσης νὰ μνημονεύσει ἓνα σημαντικὸ βιβλίο γραμμένο στὰ γαλλικὰ γιὰ τὸ θέμα μας, ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καλαβρίας (νῦν Σηλυβρίας) κ. Αἰμιλιανὸ Τιμιιάδη.

• Emilianos Timiadis (Metropolitte de Calabre), *Les Migrants, un défi aux Églises* (Οἱ Μετανάστες, μία πρόκληση πρὸς τὶς Ἐκκλησίες), Ἐκδόσεις S.O.S., Παρίσι 1971, 288 σ. Πρόκειται γιὰ μία θαυμάσια θεολογικὴ καὶ ὄχι μόνο θεμελίωση τοῦ ὅλου ζητήματος.

Τὸ περιοδικὸ «Ἐφημέριος» μὲ τὴν ἀνύστακτη ὑποστήριξη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου ἀνανεώνεται βαθμηδὸν γιὰ νὰ ἐπιτύχει νὰ ἀνταποκρίνεται στὰ σημερινὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τὰ προβλήματα τῶν Κληρικῶν μας. Ζητοῦμε τὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ ὄλων γιὰ συνεργασίες, προβληματισμό, ιδέες, ὑποδείξεις, διορθώσεις μὲ σύντομα κείμενα καὶ ὑπομονὴ γιὰ τυχόν καθυστέρηση δημοσιεύσεως. Ὁ χωρὸς εἶναι μικρὸς ἀλλὰ τίποτε δὲν παραθεωρεῖται. «Πάρτε» τὸν «Ἐφημέριο» στὰ χέρια σας! Σᾶς περιμένουμε. Λ.Ι.Χ.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΓΝΩΣΕΩΣ

Ἔχω θίξει καὶ ἄλλες φορές σὲ αὐτὴ τὴ στή-
λη τὸ ζήτημα τῶν μικροφῶνων ποὺ ταλανίζει
τὴν Ἐκκλησία μας. Αὐτὴ τὴ φορά θὰ ἤθελα
νὰ τὸ πραγματευθῶ μέσα ἀπὸ τὸ πρῖσμα τῆς
ἄσκησης ἐξουσίας.

Στὸ ἔργο τοῦ Τζώρτζ Ὀργουελ 1984 ἓνας
ἐκπρόσωπος τοῦ ἐφιαλτικοῦ ὀλοκληρωτικοῦ
συστήματος ποὺ καταδυναστεύει τὴν ἀνθρω-
πότητα περιγράφει τὸ σκεπτικὸ τους στὸν
ἥρωα τὸν ὁποῖο θέλει νὰ προσελκύσει καὶ νὰ
καθυποτάξει. Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄλλων τοῦ
λέγει καὶ μία φράση-κλειδί: «*Αὐτὸ ποὺ
πρέπει νὰ συνειδητοποιήσεις
εἶναι ὅτι ἡ δύναμη εἶναι ὁ
ἐλεγχος ποὺ ἀσκεῖται στὰ
ἄλλα ἀνθρώπινα ὄντα.*».

Ἐπάρχουν πολλῶν
εἰδῶν ἐλεγχοὶ ποὺ μπο-
ροῦμε νὰ ἀσκήσουμε. Στὴ
συνάφειά μας αὐτὴ ἀσχο-
λούμαστε μὲ τὸν ἐλεγχὸ ποὺ ὡς
λειτουργοὶ ἀσκοῦμε στὴν ἀκοὴ τοῦ
ἄλλου, εἴτε ὑποχρεώνοντάς τον νὰ ἀκούει
αὐτὰ ποὺ θέλει ἀλλὰ ὑπὸ συνθήκες (ἔνταση)
ποὺ δὲν τὸν βοηθοῦν πνευματικὰ ἀλλὰ τὸν
ἀλλοτριώνουν ἀπὸ τὰ λεγόμενα.

Σχετικὰ μὲ τὸν ἐκτὸς τοῦ ναοῦ χῶρο, κατ'
ἀρχὴν. Συχνὰ τονίζουμε στὰ κηρύγματά μας
τὸ «*ὅστις θέλει...*» καὶ ὑπερθεματίζουμε γι'
αὐτὴ τὴ σπουδαία φράση τοῦ Χριστοῦ ποὺ
κατέστησε τὸν Χριστιανισμό ὑπόθεση ἐλευ-
θερίας. Καὶ ὁμως ἀρνούμαστε νὰ ἐφαρμό-
σουμε ὅσα διδάσκουμε ὅταν ὑποχρεώνουμε
τοὺς κοιμωμένους ἢ μὴ γείτονες τοῦ ναοῦ νὰ
ἀκοῦν τὰ ὅσα διαδραματίζονται ἐντὸς του.
Ὅστις θέλει θὰ ἀκούσει τὸν ὄρθρο ἢ τὴ Λει-
τουργία προσερχόμενος στὸ ναὸ ἢ ἀνοίγοντας
τὸ ραδιόφωνο. Ὅστις δὲν θέλει δικαιούται νὰ
μὴν ἀκούσει. Ἀπλῶς διότι δὲν θέλει.

Ἄλλὰ καὶ ἂν μᾶς ἐνδιαφέρουν οἱ αἰτίες
ποὺ δὲν θέλει, μπορούμε νὰ ἀπαριθμήσουμε
πολλές. Διότι πάσχει ἀπὸ ἀϋπνία καὶ κοιμή-
θηκε ἀργά, ὁπότε τοῦ χρειάζεται νὰ ξυπνήσει
ἀργότερα. Διότι ἐργαζόταν νυκτερινὸς καὶ

πρέπει τώρα νὰ κοιμηθεῖ ὅλο τὸ πρωί. Διότι
τὸ μωρό του τὸν/τὴν κράτησε ξάγρυπνο/η καὶ
τώρα πρέπει νὰ ἀναπληρώσει. Διότι δὲν θέλει
νὰ ἀκούει τὰ φάλτσα ποὺ κάνουμε ἢ τὴν ἐνδε-
χομένως ἐνοχλητικὴ χροιά τῆς φωνῆς μας.
Διότι... διότι...

Ἡ ἐπιβολὴ τῆς φωνῆς μας ἐπάνω του διὰ
μέσου τῆς τεχνολογίας ἰσοδυναμεῖ μὲ ἄσκη-
ση βίας. Ἄλλες στιγμὲς ὁμως διακηρύττουμε
πὼς ἡ πίστη μας δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴ βία.

Ἄς περάσουμε τώρα στὰ διαδραματιζόμε-
να ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ὅπου τὸ πρόβλημα

ἐμφανίζεται σαφῶς συχνότερο,
σχεδὸν καθολικό. Εἶναι
πραγματικὰ ἐλάχιστοι οἱ
ναοὶ (καὶ ἔχω βρεθεῖ σὲ
πολλούς) στοὺς ὁποίους
ἔχω συναντήσει ἀρμο-
νικὴ ἔνταση τοῦ ἤχου
ὥστε νὰ μὴν ἐνοχλεῖ. Ποῦ
ὀφείλεται ἄραγε αὐτὴ ἡ ἐπιδη-
μία;

Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε, γιὰ νὰ εἴμαστε
δίκαιοι, ὅτι κάποιες φορές ἡ δυνατὴ ἔνταση
ἀποτελεῖ ἐπιλογή τῶν ψαλτῶν, οἱ ὁποῖοι ρυθ-
μίζουν κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν «*κονσόλα*» ἐφ'
ὅσον ὁ ἐφημέριος δὲν ἀντιδρᾷ. Ἡ ἀνοχή μας
ἐκφράζει δύο προβληματικὰ ἐνδεχόμενα:
ἄλλοτε ἀδυνατοῦμε νὰ σταθμίσουμε τὸ μέ-
γεθος τοῦ προβλήματος ποὺ δημιουργεῖται
καὶ ἄλλοτε διαφωνοῦμε μέσα μας ἀλλὰ δὲν
τολμοῦμε νὰ ἐκφραστοῦμε φωναχτά! Κάπο-
τε πρέπει νὰ ἐρμηνεύσουμε τὸν ἀνεξήγητο
φόβο κάποιων ἀπὸ μᾶς ἀπέναντι στοὺς ψάλ-
τες, ποὺ μᾶς ἔχει ὀδηγήσει σὲ παράδοση ἄνευ
ὄρων στὶς ἀπαιτήσεις τους. Καὶ ναὶ μὲν μπο-
ρεῖ νὰ ἀρνηθοῦμε μίαν ὑπερβολικὴ αὐξηση μι-
σθοῦ ποὺ ἐνδεχομένως θὰ μᾶς ζητήσουν, διό-
τι νοιαζόμαστε νὰ μὴν σπαταλῶνται τὰ χρή-
ματα τοῦ ναοῦ καὶ νὰ μὴν ἀφαιροῦνται ἀπὸ
ἄλλες προτεραιότητες, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τὶς
ψυχές τῶν ἐκκλησιαζομένων (ποὺ ἀποτελοῦν
τὸ κύριο ἔργο μας) δὲν τὶς ἱεραρχοῦμε ἐξ ἴσου
ψηλὰ τὴν μέριμνά μας ὥστε νὰ τὶς προστα-

τεύσουμε.

Χειρότερα είναι τὰ πράγματα ὅταν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι εἴμαστε οἱ φυσικοὶ αὐτουργοὶ τῆς ἐκκωφαντικῆς ἔντασης, ὅταν ἡ κάκιστη αἰσθητικὴ τοῦ θορύβου ἐκφράζει τὸ δικό μας γοῦστο. Δέν μπορούμε ἐδῶ νὰ ξεχάσουμε ὅσα ὁ μακαριστὸς Φώτης Κόντογλους καταλόγιζε μὲ ἀυστηρότητα στοὺς ἱερεῖς καὶ στοὺς ἐπισκόπους ὅσον ἀφορᾶ στὴν ἀκαλαισθησία μας στὰ εἰκαστικά (ἀγιογράφηση καὶ διακόσμηση τοῦ ναοῦ). Τότε ὅμως δέν ὑπῆρχαν τὰ μικρόφωνα ποὺ ἀπέδειξαν καὶ σέ ἕνα ἄλλο τομέα πόσο δίκιο εἶχε. Τὸ πρόβλημα τῆς ἀπουσίας αἰσθητηρίου ὁμορφιάς καὶ ἀρμονίας μεταξύ μας συνεχίζεται ἀμείωτο.

Ἐδῶ ὑπείσέρχεται καὶ ἕνα πνευματικῆς φύσεως πρόβλημα. Ἐάν ἀδυνατοῦμε νὰ ἀντιληφθοῦμε τίς ἐπιπτώσεις τῆς ὑψηλῆς ἔντασης τοῦ ἤχου στὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῶν πιστῶν, τίθεται εὐλόγα τὸ ἐρώτημα *ποιὰ εἶναι ἡ ποιότητα τῆς δικῆς μας λατρευτικῆς συμμετοχῆς*. Ἐάν παραβλάπτουμε τὴ κατάνυξη τοῦ ἄλλου μὲ τὸν ἐντυπωσιασμό, πῶς μὲ τὴν ἴδια συμπεριφορὰ εὐελπιστοῦμε νὰ ἔχουμε καὶ ἐμεῖς κατάνυξη; Ἐάν ξεχνοῦμε πῶς ἡ προσέγγιση στοὺς θησαυροὺς τῆς Λατρείας μας δέν ἔρχεται «ἐν συσσεισμῶ» (ὅπου «οὐκ ἐν αὐτῷ Κύριος»!) ἀλλὰ «ἐν φωνῇ αὐρας λεπτῆς», ποῦ καὶ πῶς θὰ παραμείνει χῶρος μέσα μας γιὰ βιώματα συντριβῆς καὶ εὐγνωμοσύνης; *Ἡ ἐπίσκεψη τῆς Χάριτος γίνεται σέ λεπτὲς ψυχές καὶ ἀπαιτεῖ λεπτοὺς τρόπους*.

Ἄλλὰ καὶ ψυχολογικὰ κάτι συμβαίνει. Ἐπιθυμία νὰ ἀσκοῦμε ἐξουσία ἀποκαλύπτει προβληματικότητα στὸν ψυχισμό μας. Καὶ θὰ ἐπιχειροῦσα νὰ διακρίνω δύο εἰδῶν αἷτια αὐτοῦ τοῦ θλιβεροῦ φαινομένου. Κατὰ πρῶτον, φαίνεται ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἐμᾶς προσπαθοῦμε μὲ τὴν ἱερωσύνη νὰ ἀναπληρώσουμε συναισθήματα μειονεξίας ποὺ μᾶς ταιπωροῦν γιὰ οἰγενειακοὺς ἢ ἄλλους λόγους. Καὶ κατὰ δεύτερον, εἶναι σαφές πῶς ἡ ἐπιρροή μας ὡς κληρικῶν στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία ἔχει μειωθεῖ αἰσθητὰ σέ σύγκριση μὲ τὸ παραδοσιακὸ παρελθόν, γεγονός τὸ ὁποῖο

συντελεῖ στὴν ἀνάληψη «*πρωτοβουλιῶν*» νὰ ἀνακτηθεῖ ὁ ἔλεγχος πάνω στὸν ἄλλο μὲ μονομερῆ τρόπο. Εἶναι σὰ νὰ τοῦ λέμε: «*Δέν ἔρχεσαι στὴν Ἐκκλησία πιά; ἢ: Ἐρχεσαι ἀλλὰ δέν μὲ ἔχεις μέσα σου τόσο ψηλὰ ὅπως παλιά; Τότε θὰ σοῦ ἐπιβάλω ἐγὼ τὴν παρουσία μου*».

Μὲ τὴν ὑψηλὴ ἔνταση τοῦ ἤχου παρεμβαλλόμαστε αὐτόκλητοι ἀνάμεσα στὸν πιστὸ καὶ στὸν Θεό. Ἐπιβάλλουμε ἐπιθετικὰ τὴν ἀτομικότητά μας, ἐνίοτε καὶ τὴν ἀσημαντότητά μας, ἀντὶ νὰ λειτουργοῦμε ὡς σημεία καὶ ὁδηγοὶ πρὸς τὰ θεανθρώπινα δρώμενα. «*Κάνουμε κατάληψη*» στὰ νεῦρα τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀντὶ νὰ ἀνοίξουμε χῶρο στὴν καρδιά του. Καταστρέφουμε τὴ γλυκύτητα καὶ ἰλαρότητα τῆς Λατρείας μας αὐξάνοντας τὸ ἄγχος καὶ τὴ νευρικότητά του. Λαφυραγοῦμε τὴν ἐπιφάνεια τῆς προσοχῆς τοῦ ἀφήνοντάς τον χωρὶς πνευματικοὺς καρπούς. Τὸν ἐμποδίζουμε νὰ δεῖ βαθύτερα μέσα του αὐτὰ ποὺ πρέπει. Ὁ θόρυβος τοῦ κρύβει τοὺς ψιθύρους τῆς Χάριτος.

Ἡ ἀγωνία μας νὰ ὑπάρξουμε, νὰ ἀναγνωρισθοῦμε, νὰ βγοῦμε ἀπὸ τὴν ἀνωνημία, εἶναι εὐλογία καὶ πανανθρώπινη. Δέν θὰ κάνουμε αἰσθητὴ τὴν παρουσία μας στὶς ψυχές τῶν ἀνθρώπων μὲ τὸ φτηνὸ μέσο τῆς ἔντασης τοῦ ἤχου ὅμως, ἀλλὰ μὲ τὸ ταπεινὸ ἦθος μας καὶ τὴν θυσιαστικὴ ἀγάπη μας. Ἐάν συμφωνήσουμε κάποτε ὅτι ἀποτελεῖ ἐφιαλτικὸ ἐνδεχόμενο ἢ πιθανότητα νὰ μᾶς γοητεύει ἡ ἄσκηση ἐξουσίας πάνω στοὺς ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Ὁ σκοπὸς δέν ἀγιάζει τὰ μέσα καὶ ἡ Ἐκκλησία ποὺ ἴδρυσε ὁ Χριστὸς μὲ τὸ Αἷμα Του μὲ κανέναν τρόπο δέν μπορεῖ νὰ διολισθαίνει πρὸς ὀλοκληρωτικὲς μεθόδους. «*Ὑμεῖς δέ οὐχ οὕτως*» (Λουκ. 22: 26)...

Τὰ ἐρωτήματά σας καὶ οἱ προτάσεις σας νὰ ἀπευθύνονται στὸν π. Βασίλειο Θερμό, Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στὸ thermosv@otenet.gr.

Τοῦ Ἀρχιμ. κ. Δανιὴλ Σάπικα, Γεν. ἱατροῦ

- ▶ Τὸ 1967, τὸ ἐσωτερικὸ σημεῖωμα τῆς CIA πού ἀναφερόταν στὰ σχέδια γιὰ τὴ δολοφονία τοῦ Φιντέλ Κάστρο περιλάμβανε 133 σελίδες.
- ▶ Οἱ ἐπιστήμονες πίστευαν κάποτε πὼς ἂν ποτέ ἔφτιαχναν μιὰν ἀτομικὴ βόμβα, αὐτὴ θὰ ἦταν τόσο μεγάλη, πού ἔπρεπε νὰ μεταφερθεῖ στὸ στόχο μὲ πλοῖο.
- ▶ Σήμερα ὑπάρχουν πυρηνικὲς βόμβες ἰσχύος 1 κिलοτόνου, οἱ ὁποῖες ζυγίζουν περίπου 6 κιλά.
- ▶ Τὰ ποντίκια πολλαπλασιάζονται τόσο γρήγορα ὥστε σὲ 18 μῆνες δύο ποντίκια μποροῦν νὰ δώσουν πάνω ἀπὸ ἕνα ἑκατομμύριο ἀπογόνους!
- ▶ Ὁ γυναικεῖος ἐγκέφαλος ζυγίζει 150-200 γραμμάρια λιγότερο ἀπὸ τὸν ἀντρικό...!
- ▶ (Ὁ ἐγκέφαλος ἑνὸς ἐνήλικα ἀνθρώπου ζυγίζει ἀπὸ 1300 ἕως 1500 γραμμάρια).
- ▶ Στὰ νεογνὰ ὁ ἐγκέφαλος ζυγίζει ἀπὸ 350 ἕως 400 γρ.
- ▶ Οἱ γρύλοι ἀκοῦν μέσω τῶν γονάτων τους.
- ▶ Ἡ φράση «ἔφαγε χυλόπιτα» προέρχεται ἀπὸ τὸ παρασκεύασμα χυλοῦ πού ἔδιναν παλιὰ οἱ ψευτογιατροὶ γιὰ τὸν περιορισμὸ τοῦ καημοῦ τῶν ἐρωτευμένων!
- ▶ Ἡ φράση «τοῦ πῆρε τὸν ἀέρα» προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν ἐκμετάλλευση τοῦ ἀνέμου κατὰ τὶς ναυμαχίες ἑναντι τοῦ ἔχθρου!
- ▶ Ἡ γνωστὴ συνοικία τῶν Ἀθηνῶν ὀνομάστηκε «Κολωνάκι» ἀπὸ ἕνα κολωνάκι πού ἦταν χτισμένο ἐκεῖ γιὰ προληπτικούς λόγους ὅπως συνηθίζοταν κατὰ τὴν Τουρκοκρατία!
- ▶ Στὸν γνωστὸ ἄθλο τοῦ Ἡρακλῆ τὰ γνωστὰ «χρυσὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων» ἦταν... πορτοκάλια!
- ▶ Οἱ ὁδηγοὶ τῶν πρώτων αὐτοκινήτων ἀτμοῦ ὀνομάστηκαν «σοφέρ» δηλαδὴ «θερμαστές» γιατί ζέσταιναν τὸ νερὸ τῆς μηχανῆς πρὶν ξεκινήσουν!

Ἐνοριακὰ Περιοδικὰ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

Ἄφορμῃ γιὰ νὰ ξεσπαθώσουν καὶ πάλι κατὰ τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν βρῆκαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ θρησκευτικοῦ ἀποχρωματισμοῦ τῆς χώρας μας. Ἡ ἀφορμὴ δόθηκε ἀπὸ τὴν δημοσιοποίηση μιᾶς «Συστάσεως» τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης μὲ τίτλο «*Θρησκεία καὶ Ἐκπαίδευση*». Ὅρισμένοι τὴν ἐρμήνευσαν αὐθαίρετα καὶ ἔσπευσαν νὰ ἀνακοινώσουν ὅτι ἀλλάζει τὸ περιεχόμενο τοῦ μαθήματος στὴν Ἑλλάδα ἢ ὅτι ἡ Εὐρώπη ἀπαιτεῖ τὸ α ἢ τὸ β καὶ ἄλλα βαρύνδουπα. Ἐ, λοιπόν, τὰ πράγματα εἶναι πολὺ διαφορετικὰ ἀπ' ὅ,τι τὰ παρουσιάζουν. Κατ' ἀρχὰς δὲν πρόκειται γιὰ Ὁδηγία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ὅποτε θὰ εἶχε ὑποχρεωτικὸ χαρακτήρα, ἀλλὰ γιὰ ἀπλὴ Σύσταση –δηλαδὴ εὐχολόγιο– τῆς Κοινοβουλευτικῆς Συνελεύσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Τὸ Συμβούλιο αὐτὸ εἶναι ἕνα σῶμα τελείως διαφορετικὸ ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση καὶ σ' αὐτὸ μετέχουν πολὺ περισσότερες χώρες, ὅπως π.χ. ἡ Τουρκία. Ἡ συγκεκριμένη σύσταση εἶναι προφανὲς ὅτι ἀπευθύνεται κυρίως σὲ χώρες ὅπως ἡ Γαλλία, τὶς ὁποῖες δὲν διδάσκεται καθόλου τὸ θρησκευτικὸ μάθημα καὶ ζητεῖ ἀπὸ αὐτὲς νὰ εἰσαγάγουν στὸ σχολεῖο μαθήματα πού θὰ ἀφοροῦν στὸ θρησκευτικὸ φαινόμενο. Τονίζει ἡ Σύσταση ὅτι τὸ δημόσιο σχολεῖο δὲν μπορεῖ νὰ ἀγνοεῖ τὸν ρόλο πού διαδραματίζει σήμερὰ ἡ θρησκεία στὶς κοινωνίες μας. Προτείνει τὰ παιδιά νὰ μαθαίνουν κυρίως στοιχεῖα τῆς θρησκείας τῆς χώρας τους, ἀλλὰ τοῦτο νὰ γίνεται χωρὶς φανατισμὸ καὶ μὲ παροχὴ ἰκανῶν γνώσεων γιὰ τὰ ἄλλα θρησκευόμενα. Ὅπως εὐστόχως παρατήρησε ὁ Σύμβουλος τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ Δρ. Θεολογίας κ. Σταῦρος Γιαγκάζογλου σὲ σχετικὴ ραδιοφωνικὴ ἐκπομπή (Πειραϊκὴ Ἐκκλησία, 3.11.2005, ὥρα 21.00), ἡ ἐν λόγω σύσταση καὶ ἂν ἀκόμη εἶχε δε-

σμευτικὸ χαρακτήρα πάλι δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἀλλάξει κάτι στὰ δικά μας σχολεῖα, διότι ἐμεῖς μὲ τὰ Θρησκευτικὰ δὲν καλλιεργοῦμε τὸν φανατισμὸ. Ἐπὶ πλέον ὑπευθύνισε ὅτι στὴν Β' Λυκείου διδάσκονται ἀρκετὰ στοιχεῖα θρησκευολογίας στὸ πλαίσιο τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν. Νομικοὶ κύκλοι παρατηροῦν ὅτι μὲ βάση τὸ ἰσχύον Σύνταγμα καὶ τὶς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ διδασκαλία τῶν Θρησκευτικῶν μὲ βάση τὸ Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ δόγμα, ἀλλὰ δίδεται τὸ δικαίωμα στοὺς μὴ Ὁρθόδοξους νὰ ἀπαλλάσσονται, ἐὰν τὸ ἐπιθυμοῦν. Γιὰ τὸ ἴδιο θέμα ἀξίζει νὰ ἔχουμε κατὰ νοῦ τὶς εὐστοχες ἐπιστημάνσεις τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, ὁ ὁποῖος ὁμιλῶν στὴ Φλώρινα στὶς 17.9.2005 τόνισε: "Ἄν δὲν διδάξουμε στὰ παιδιά τοῦ σχολείου τὴν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ ἀγωγή, τότε θὰ βγάλουμε ἡ ἐγκληματίες ἢ ὀπαδοὺς παραθρησκευτικῶν.

Ἡ ΓΝΩΜΗ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Γιὰ τὸ ἴδιο θέμα ἀξίζει νὰ ἀκούσουμε τὴν γνώμη τῶν πιὸ ἐιδικῶν –κατὰ τεκμήριον– δηλαδὴ τῶν ἐκπαιδευτικῶν Θεολόγων τῆς Μέσης Παιδείας. Μία σχετικὴ ἐπιμορφωτικὴ ἡμερίδα διοργανώθηκε στὸ Πνευματικὸ Κέντρο Καλαμάτας στὶς 27.10.2005. Συνδιοργανωτὲς ἦσαν ἡ Ἰ. Μ. Μεσσηνίας, ἡ Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας καὶ Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσως Πελοποννήσου καὶ τὸ παράρτημα Μεσσηνίας τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων. Μεταξὺ ἄλλων ὁ σχολικὸς σύμβουλος Θεολόγων Πελοποννήσου Παῦλος Φήμης ὑπογράμμισε ὅτι: «*Τὸ μάθημα εἶναι ὁμολογιακό, διότι πὼς θὰ διδάξουμε τὴν πίστη μας; Εἶναι, ὅμως, καὶ ἀνοικτὸ στὴ σύγχρονη κοινωνία. Συζοῦμε μὲ τοὺς μετανάστες, εἶναι παι-*

διά του Θεού. Νὰ τοὺς διδάξουμε τὴν Ὁρθοδοξία καὶ νὰ ἀφουγκρασθοῦμε τὴν πολιτιστικὴ τους παράδοση, νὰ κάνουμε διάλογο. Κατόπιν θὰ τοὺς ἀφήσουμε νὰ ἐπιλέξουν. Εἶ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, εἶπε ὁ Χριστός. Ἄν γίνει τὸ μάθημα θρησκευολογικό, θὰ τοῦ ἀφαιρέσουμε πολλὰ στοιχεῖα. Ἐμεῖς κοιτᾶμε νὰ πλάσουμε χαρακτῆρες. Νὰ μὴν καταντήσει τὸ μάθημα ξερὰ γνωσιολογικό». Ἐξ ἄλλου ἐνδιαφέρουσες ἐπισημάνσεις ἔκανε ὁ εισηγητὴς Μανόλης Πεπονάκης γιὰ τὴν διδασκαλία τῶν Θρησκευτικῶν σὲ ἀλλοδαπούς. Ἐξήγησε ὅτι ἀκόμη καὶ σὲ σχολεῖα ὅπως αὐτὰ τοῦ κέντρου τῆς Ἀθήνας, ὅπου οἱ ἀλλοδαποὶ μαθητὲς εἶναι πλειοψηφία, οἱ ἀπαλλαγές ἀπὸ τὰ Θρησκευτικὰ εἶναι ἐλάχιστες, κι ὅσες ὑπάρχουν προέρχονται ἀπὸ μουσουλμάνους ἢ προτεστάντες. Ὁ εισηγητὴς τόνισε πὼς ὅταν ὁ Θεολόγος ἀναπτύσσει βιώματα, παραστάσεις καὶ προβληματισμούς καὶ δὲν παίρνει ὑπ' ὄψιν του στερεότυπα, τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν δὲν γίνεται ἀπλῶς ἀποδεκτό, ἀλλὰ ἀγαπητό. Ἐνδιαφέρουσες οἱ προτάσεις καὶ τῶν δύο ὁμιλητῶν καὶ εὐχόμεσθε νὰ μεταφερθοῦν σὲ ὦτα ἀκουόντων.

ΟΙ ΕΞΙΣΛΑΜΙΣΜΕΝΟΙ ΤΣΑΜΗΔΕΣ

Ἡ προκλητικὴ ἐνέργεια τῶν «Τσαμηδων» διαδηλωτῶν κατὰ τοῦ Ἑλληνος Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ ἀξιοπρεπὴς καὶ ἀξιεπαινη ἀποχώρησή του κ. Καρόλου Παπούλια ἔφερε στὴν ἐπικαιρότητα τὸ θέμα τῶν Τσαμηδων, τὸ ὁποῖο χρησιμοποιεῖται ὡς ἀντιπερισπασμὸς γιὰ νὰ ξεχασθεῖ τὸ πραγματικὸ πρόβλημα ποὺ εἶναι ἡ κατάσταση τῶν Βορειοηπειρωτῶν Ἑλλήνων. Δὲν θὰ σταθοῦμε σὲ ὅλες τις πτυχές τοῦ θέματος, ἀλλὰ μόνο σὲ μία ἱστορικὴ λεπτομέρεια, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ σὲ χρήσιμα συμπεράσματα. Τὸν 17ο αἰῶνα μεγάλος ἀριθμὸς Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς Θεσπρωτίας καὶ γενικότερα τῶν βορειοδυτικῶν ἐπαρχιῶν τοῦ ὑποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ ἐξισλαμίσθηκε εἴτε ἐκουσίως –γιὰ οἰκονομικὰ ὀφέλη– εἴτε ἀκουσίως (γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν ἐκδίκηση τοῦ κατακτητῆ μετὰ ἀπὸ τοπικὲς ἐξεγέρσεις Ἑλλήνων). Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀπεκλήθησαν Τσαμηδες ἀπὸ παραφθορὰ τοῦ ὀνόματος Θύαμης,

ὅπως ἐλέγετο τότε ὁ ποταμὸς Καλαμάς. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ μόλις χάθηκαν γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία χάθηκαν καὶ γιὰ τὸν Ἑλληνισμό. Μέσα σὲ μία γενιὰ μετεβλήθησαν σὲ φανατικούς ἀνθέλληνας καὶ λησμόνησαν τὴν καταγωγὴ τους. Γι' αὐτὸ χρησιμοποιήθηκαν κατὰ τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανούς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς Γερμανοῦταλους κατακτητὲς τῆς περιόδου 1941-44. Χρήσιμο δίδαγμα ποὺ ἀποδεικνύει περίτρανα ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι συστατικὸ στοιχεῖο τῆς ἐθνικῆς μας ταυτότητας. Αὐτὴ ἡ ταυτόχρονη ἀλλαγὴ ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς συνειδήσεως παρατηρεῖται καὶ σὲ ἄλλες περιπτώσεις ἐξισλαμισμένων. Ἀκριβῶς τὸ ἀντιθέτο συνέβη μὲ πολλοὺς Καππαδόκες τῆς Μ. Ἀσίας. Ἄν καὶ ἀναγκάσθηκαν νὰ μιλοῦν τουρκικά, ἔμειναν πιστοὶ στὴν Ὁρθοδοξία καὶ ἔτσι διетήρησαν τὴν ἑλληνικότητά τους, ὅπως π.χ. ὁ ἅγιος Ἀρσένιος ἐκ Φαράσων. Εὐτυχῶς ἡ Ἱστορία διδάσκει καὶ σκορπίζει τὶς πλάνες τῶν ἀμφισβητιῶν.

Οἱ Ἐνορίες τῆς Ἰθάκης

Ἐνα ἀκόμη σεμνὸ καὶ πολὺ ἐνδιαφέρον ἡμερολόγιον τοῦ περιοδικοῦ «Ὁ Παπουλάκης», ποὺ ἐκδίδεται στὴν Ἰθάκη ἀπὸ τὴν πρεσβυτέρα Ὀλυμπιάδα Θ. Δενδρινοῦ καὶ συντάσσεται ἀπὸ ὁμάδα. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦ 2006 (τὸ 6ο κατὰ σειράν) περιλαμβάνει ἐνοριακοὺς ναοὺς τοῦ νησιοῦ μὲ τὴν εὐχή νὰ ἀνακαλύψουμε μιά μεγάλη ἀγκαλιά ποὺ δὲν εἶχαμε φανταστεῖ ὅτι ὑπάρχει, τὴν Ἐνορία μας!

«Ἀλλήλων μέλη»

**Οἱ Μεταμοσχεύσεις στὸ φῶς τῆς ὀρθόδοξης Θεολογίας καὶ ζωῆς.
Κέντρο Βιοϊατρικῆς Ἠθικῆς καὶ Δεοντολογίας
Σεβ. Μητροπολίτου Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου**

Ὁ ἀναγνώστης ποῦ θὰ πάρει στὰ χέρια του τὸ πόνημα αὐτὸ τοῦ Σεβ. κ. Νικολάου, εἴτε γνωρίζει σχετικὰ μὲ τὶς πτυχές τοῦ θέματος αὐτοῦ εἴτε τὸ ἀγνοεῖ, θὰ χαρεῖ πρῶτα πρῶτα ἓνα σωστὰ δομημένο κείμενο μὲ λόγο ρέοντα καὶ σωστὰ ἑλληνικά, ποῦ θὰ τὸν κερδίσει ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ἄν καὶ βιβλίο ἐπιστημονικὸ εἶναι προσιτὸ σὲ ὅλους, κατατοπιστικὸ σὲ κάθε τομέα αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, ποῦ ἐνῶ ξεκινᾷ ἀπὸ μιὰ πρωτοποριακὴ μέθοδο τῆς παρεμβατικῆς ἱατρικῆς, δέν εἶναι μιὰ ἱατρικὴ διαδικασία, ἀλλὰ ἓνα θέμα μὲ πολλὲς παραμέτρους, ὅπως ἡ κοινωνικὴ, ἡ ἠθικὴ, ἡ νομικὴ, ἡ πνευματικὴ διάσταση, ποῦ ἀφορᾷ ἄμεσα στὴν Ἐκκλησία.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἱστορία, τὰ ἐπιστημονικὰ δεδομένα, τὶς προοπτικὲς, τὸ νομικὸ πλαίσιο καὶ τὴ διαθρησκευτικὴ θεώρηση τῶν μεταμοσχεύσεων, ὁ συγγραφεὺς ἀναλύει τὶς ἀπόψεις τῶν Ὀρθοδόξων, τὸ θεολογικὸ ὑπόβαθρο καὶ τὴν πνευματικὴ θεώρησή τους, ἐξετάζει τὰ προβλήματα ποῦ προβάλλονται μὲ τὴν ἀμφισβήτησή τους καὶ καταλήγει μὲ συμπεράσματα καὶ προτάσεις σχετικὰ μὲ τὴ θέση τῆς Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τὶς μεταμοσχεύσεις, τονίζοντας σαφῶς ὅτι «ἡ Ἐκκλησία, μέσα στὴν πρόκληση τῶν μεταμοσχεύσεων, καλεῖται νὰ δεῖ τί θὰ μπορούσε νὰ ἐκφράσει τὴν ἀκρίβεια τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ φρονήματός της, καί, ἂν κάπου διατηρεῖ ἐπιφυλάξεις, νὰ προσδιορίσει τὴν ἔκταση καὶ τὰ ὅριά της».

Ἐκτενῆς βιβλιογραφία καὶ οἱ βασικὲς θέσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Ἠθικῆς τῶν Μεταμοσχεύσεων συμπληρώνουν τὴν ἔκδοση.

Ἐνα βιβλίο-σταθμὸς ποῦ θὰ ἀποτελέσει τὴ βάση γιὰ περαιτέρω θεώρηση ἑνὸς θέματος ποῦ συμβαδίζει μὲ τὶς ἐπιστημονικὲς ἐξελίξεις ἀλλὰ καὶ ἐγείρει σοβαρὰ ἠθικὰ προβλήματα.

I. M. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗΣ

ΑΡΧΕΙΟ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΕΩΝ

**Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο
1959-1960 Ἑσπερινὸς Χριστουγέννων, Πρωτοχρονιάς
καὶ Θ. Λειτουργία Πρωτοχρονιάς
ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ**

Τὸ κέντρο παραδοσιακῶν μουσικῶν ἐκδόσεων ἔχει κυκλοφορήσει τὸν παρόντα ψηφιακὸ δίσκο, ὁ ὁποῖος περιέχει τρεῖς ζωντανὲς ἠχογραφήσεις μέσα στὸν Πάνσεπτο Πατριαρχικὸ Ναό, στὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '50 καὶ στὶς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ '60, μὲ τὸν Ἄρχοντα Πρωτοψάλτη Θρασύβουλο Στανίτσα καὶ τὸν Ἄρχοντα Λαμπάδαριο Νικόλαο Δανηλίδη: τὸν Ἑσπερινὸ τῶν Χριστουγέννων τὸ 1959, τὸν Ἑσπερινὸ τῆς Πρωτοχρονιάς στὶς 31 Δεκεμβρίου 1959 καὶ τὴ Θεία Λειτουργία τῆς Πρωτοχρονιάς τὴν 1η Ἰανουαρίου 1960. Οἱ ἠχογραφήσεις παρουσιάζονται ὀλόκληρες ὅταν αὐτὲς ὑπάρχουν ἔτσι, γιὰ τὴν ἱστορικὴ σημασία ποῦ ἔχουν. Κατὰ διαστήματα ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἀθηναγόρου τοῦ Α'. Στὸ σύνολό τους θὰ λέγαμε ὅτι εἶναι ἐκπληκτικὲς ἠχογραφήσεις, ὅπως εἶναι ἀναμενόμενο νὰ εἶναι αὐτὲς μέσα στὸν Πατριαρχικὸ Ναό.

MARINEΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΤΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Αισιοδοξία: ή τελική επικράτηση του καλού

(Κυριακή 26 Δεκεμβρίου 2004)

Ἄρχιμ. Γεώργιος Χρυσοστόμου Πρωτοσυγκέλλου Ἱ. Μ. Βεροίας
 «Τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου» (Ματθ. 2, 20)

Μέσα στο χαρμόσυνο περιβάλλον και τη μεθέορτη ατμόσφαιρα τῶν Χριστουγέννων, ὁ ἱερός εὐαγγελιστής Ματθαῖος μᾶς προσγειώνει στη σκληρή πραγματικότητα τῆς ζωῆς.

Τὸ αἴσιο γεγονός ἐλεύσεως τοῦ Θεανθρώπου στη γῆ ἔρχεται νὰ ἀμαυρώσει ἢ ἀπίστευτη θηριωδία τοῦ Ἡρώδη. Τῆ γέννηση τοῦ Θείου Βρέφους πληρώνουν ἄδικα μὲ τῆ ζωῆ τους χιλιάδες ἀθῶες ὑπάρξεις. Τὸ τραγικὸ αὐτὸ γεγονός ἀποτελεῖ προάγγελο και τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Ὁ νεογέννητος Χριστὸς γνωρίζει στὰ πρόσωπα τῶν ἀθῶων βρεφῶν τῆς Βηθλεέμ, ποὺ ἀποτελοῦν ἄλλωστε τὶς ζωντανές εἰκόνες Του, τὴν καταδίωξη και τὴν ἐχθρική στάση τῶν κραταιῶν τῆς γῆς. Ὁ εὐαγγελιστής μᾶς προετοιμάζει ὅτι, ὅπως τὸ «ὠσαννά» τῶν ἀγγέλων διαδέχθηκε «θρήνος και κλαυθμὸς και ὄδυρμὸς πολὺς», ἔτσι και τὸ «ὠσαννά» τῶν Βαῖων θὰ ἀκολουθήσει και τὸ «ἄρον, ἄρον» τοῦ ὄχλου.

Και αὐτὸ ἐξηγεῖται, καθὼς ὁ Χριστὸς δὲν ἦρθε στὸ κόσμο μᾶς ἀπλῶς γιὰ νὰ ὑπάρξει ὡς ἄνθρωπος, ὡς βιολογική ὄντοτητα. Ἦρθε γιὰ νὰ ἀναμετρηθεῖ μὲ τὸν θάνατο, νὰ ἀφανίσει τὸ κακὸ και νὰ δώσει στὸν ἄνθρωπο τὴ δυνατότητα τοῦ χαμένου θείου κάλλους. Ὁ διάβολος, ὅπως ἦταν φυσικὸ και ἀναμενόμενο, δὲν ἄντεξε αὐτὴ τὴν ἀναπότρεπτη πραγματικότητα και προσπάθησε διὰ τῶν ὀργάνων του νὰ ἀνατρέψει τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ μάταια!

Ὁ νεογέννητος Μεσσίας βρισκόταν κάτω ἀπὸ τὴν προστατευτική ἀσπίδα τῆς θείας πρόνοιας. Συνεπῶς, ἡ δολοφονική μανία τοῦ Ἡρώδη ἦταν ἀνίσχυρη νὰ σταματήσει, και μάλιστα στὴν ἔναρξή του, τὸ λυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ. Τὸ κακὸ βασιλεύει ἀλλὰ δὲν αἰωνίζει· ἡ κυριαρχία του δὲν εἶναι μόνιμη. Ἐχει ἡμερομηνία λήξης. Καμμία δύναμη δὲν μπορεῖ νὰ ματαιώσει ἢ νὰ ἀνατρέψει τὸ σωτηριολογικὸ σχέδιο τῆς θείας οικονομίας. Τὸ «τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου» δὲν ἀποτελεῖ διαπίστωση τῆς στιγ-

μῆς, ἀλλὰ κατάφαση τῆς ἀλήθειας· μιᾶς ἀλήθειας ποὺ δὲν περιορίζεται μόνον στὴν περίπτωση τοῦ παιδιοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ ἀγκαλιάζει ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ και διατρέχει ὁλόκληρη τὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας.

Πολλοὶ νοταλγοὶ ἢ μιμητὲς τοῦ Ἡρώδη ἐμφανίστηκαν κατὰ καιροῦς· κι ἐκεῖνοι θέλησαν νὰ ἀφανίσουν τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἱστορική πείρα μᾶς δίνει τὴ δυνατότητα νὰ γνωρίζουμε μὲ σαφήνεια ὅτι τὸ «τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου» ἔχει πλήρη ἐφαρμογή και στὴν περίπτωσή τους.

Ὡς ἓνα χαρακτηριστικὸ και πρόσφατο παράδειγμα μποροῦμε νὰ μνημονεύσουμε τὸν διωγμὸ ποὺ ὑπέστη ἡ Ἐκκλησία στὰ κράτη τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ 20οῦ αἰ. Γίναμε μάρτυρες σὲ καθαιρέσεις πατριαρχῶν και ἀρχιερέων, διαπόμευση κληρικῶν, κατεδαφίσεις ἐκκλησιῶν, κλείσιμο μοναστηριῶν, διακωμώδηση ἱερῶν τελετῶν, ἀπαγόρευση τῆς δημόσιας λατρείας και τὸς ἄλλους κατατρεγμοὺς τῆς θρησκευτικῆς πίστεως. Γίναμε ὅμως και μάρτυρες τῆς ἀκατάλυτης δύναμης τοῦ θρησκευτικοῦ βιώματος, ποὺ συνέτριψε τὸν τετραγωνικὸ ὀρθολογισμὸ και ἐπικράτησε τῆς ἀθείας, ἀσφαλῶς ὄχι χωρὶς κόστος.

Ἡ Ἐκκλησία, φέρνοντας στὸ προσκήνιο τὴ σφαγὴ τῶν ἀθῶων βρεφῶν τῆς Βηθλεέμ, ἀμέσως μετὰ τὰ Χριστούγεννα, δὲν τὸ κάνει γιὰ νὰ ἀλλοιώσει τὸ ἑόρτιο περιβάλλον. Τὸ κάνει γιὰ νὰ μᾶς παρουσιάσει ρεαλιστικὰ και χειροπιαστὰ τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ παραμένει ἀναλοῖωτο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἡρώδη μέχρι σήμερα· μήνυμα ἐλπίδας και αισιοδοξίας: νὰ μὴν ἀπογοητευθοῦμε ἀπὸ τὴν πρόσκαιρη ἐπικράτηση τοῦ κακοῦ, τῆς ἀδικίας και τῆς ἁμαρτίας. Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ ἐμπόδιο στὴν τελική ἐπικράτηση τοῦ καλοῦ.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

στιγμιότυπα

Φωτογραφίες του Χρήστου Μπόνη
και των Ίερων Μητροπόλεων

Λιτανεία της Ί. Εικόνας του Άγιου Κωνσταντίνου του Ύδραίου την ημέρα της μνήμης του (14.11.05) στην Ύδρα.

Ο Μακαριώτατος με την ομάδα μεταμοσχευμένων αθλητών κατά την επίσκεψή τους στην Άρχιεπισκοπή (27.10.05).

Τα μέλη των Ένοριών της Ί. Μ. Νικαίας με τον Σεβ. κ. Άλέξιο κατά την έορτή της επέτειου του ΟΧΙ.

Οί ιερείς της Ί. Μ. Κερκύρας με τον Σεβ. κ. Νεκτάριο μετά το Γ' Ίερατικό Συνέδριο με θέμα «Ένορία: νέες ποιμαντικές προοπτικές» (9.9.05).

Το ανακαινισμένο Έπισκοπέιο της Ί. Μ. Σύρου, το οποίο έγκαιριάσθηκε στις 2.11.05 στην Έρμούπολη.

Άπο τη μεταφορά της Εικόνας της Παναγίας από την Ί. Μ. Έλώνης στο Λεωνίδιο, ό Σεβ. Μαντινείας και ό Θεοφ. Μαραθώνος (20.11.05).

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΛΑΔΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.
Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑ - GREECE
ΤΗΛ. 210-7272253, FAX.: 210-7272251
ISSN 1105-7203

ΠΑΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοκ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.ΑΘ
Αριθμός Άδειας
4036

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1855/2004 ΚΕΜΠΑ